

**UNIVERSITAS
I PALESTINA:**
Død og sorg i Nablus

Urix s. 14-15

**NYSTIFTET
PÅ UIO:**
12 regler: En Jordan
Peterson-forening

Nyhet s. 8-9

SOPPTUR:
Spiselig gull og
nakne mennesker

Klima s. 16-17

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 20, årgang 77

www.universitas.no

torsdag 14. september 2023

Nyhet s. 4 - 7

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: Alida de Lange D'Agostino
dagostinoalida@gmail.com 913 86 220

Nyhetsredaktør: Vilhelm O. Bjørgul
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

Fotosjef: Tobias Schildmann Mandt

Desksjef: Ingeborg Aure

Nettredaktør: Anders Ihle Tovan

Uttegner: Mina Wikeby

Uttegner: Mona Soopalu

Uttegner: Ida Fjeld

Uttegner: Sigrid Mo Sand

Deskjournalist: Emilie Kaland Lindseth

Korrektursjef: Harald Nordbø

Daglig leder: Mikkel Frydenlund Sibe

Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 3 Blindern, 0313 Oslo

Epost: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

Leder

Bølge eller skvulp?

«**B**orgerlig tsunami», «100-årssmell», «kastastrofevalg» og «Apfiasko»: Det skorter ikke på høylytte overskrifter under årets lokalvalg. Som studentavis er vi glad i det tabloide, men hvor blir det av politikken og løftene til studentene i den salige røren? Denne uken har vi begitt oss ut på en søken etter klarhet, og etterspurt studentløfter fra partiene som vil utgjøre maktskiftet i Oslo. På side 4 og 5 kan du lese om studentdemokratiets reaksjoner og forventninger til det nye byrådet, og på side 6 og 7 kan du lese Høyre, Frp og Venstres svar på hva de vil gjøre for studentene de neste fire årene.

Spoiler: Løfter er det lite av, og spesielt Høyre skuffer. Oslo Høyres 100-dagersplan nevner ikke studenter én eneste gang. Selv med tre dagers forvarsel klarte de ikke å sette av ti minutter på telefon for å svare på følgende to spørsmål fra Universitas: «Hva kan Høyre love studentene den kommende byrådsperioden?» og «Hva er Høyres visjon for studentbyen Oslo?». Presesjef i Høyres bystyregruppe Rune

Dahl skriver i en tekstmelding til redaksjonen at de ikke tar over makten før i oktober, og at Høyre vil gi studentpolitikk en sentral plass i den kommende byrådsplattformen. Da er det underlig de ikke vil gi studentene svarene de fortjener.

Løfter er det lite av, og spesielt Høyre skuffer

Vi må tilbake til 2022 for å finne fremtidig byrådsleder Eirik Lae Solbergs (H) planer om 10.000 nye studentboliger i tillegg til SiOs 9000 som allerede eksisterer. Nå har de endelig mulighet til å gjøre ord til handling, og vi kan jo håpe – til tross for at det er begrenset med tomter og statlige tilskudd å rutte med.

Frp skryter av at de serverer solid politikk for Oslo-studentene, men vil ikke forplikte seg til å love noe konkret. De antyder også at

de vil prioritere å kutte eiendomsskatten enn å prioritere sykkelveier. Dette et merkelig standpunkt å ha i en by hvor svært mange studenter er langt unna «bildrømmen», om den i det hele tatt eksisterer.

Klima har lenge vært blant de viktigste sakene for unge velgere. Venstre sier at deres viktigste løfte er å senke prisen på kollektivtransport. Bra for studentene og bra for klima. Men klimatilakt koster penger, og tiltakene blir dyrere og dyrere jo vanskeligere de blir. Det blir spennende å se hvordan de skal føre radikal klimapolitikk sammen med to andre partier som vil kutte eller fjerne eiendomsskatten, som tidligere har vært en stor inntekt for byrådet. De lover også å «jobbe for» mer støtte til SiO psykisk helse, flere studentboliger og en mer liberal skjenkepolitikk.

Så gjenstår det å se om det borgerlige maktskiftet faktisk blir en bølge - eller om det blir et skvulp. På studentfronten er det ikke mange løfter å skryte av akkurat nå. Det nye byrådet kan med sikkerhet forvente jevnlig telefoner fra journalistene våre. Vi følger med.

Ansvarlig redaktør,
Alida de Lange D'Agostino

Arkivaren

«Norsk nyimperialisme må stoppes»

Mandag 11. september var det 50 år siden militærkuppet i Chile. Et par måneder etter at det chilenske militæret lyktes med å avsette den demokratiske valgte president Salvador Allende til favør for general Pinochet, ble den norske solidaritetskomiteen for Chile etablert. Komiteen skulle drive informasjonsarbeid om det chilenske folkets kamp for å gjeninnføre folkestyre, samt presse Utenriksdepartementet til å kutte de diplomatiske forbindelsene til landet. Tor Svendsby representerte komiteens fraksjon på Blindern og uttalte den gang til Universitas at oppgavene til fraksjonen bestod av å kartlegge Norges økonomiske interesser i landet med mål om å finne ut hvilke «svin» nordmenn har «på skauen». Samtidig kritiserte han norske mediers deknning av saken og uttalte at vi alle har et samfunnsansvar ovenfor Latin-Amerika til å sørge for at juntaen ikke blir sittende. Det ble den riktigste frem til 1990.

Universitas, 1973, 27. november

Avdekker Arbeiderpartiet

I lys av et historisk dårlig kom-munevalg, der Arbeiderpartiet for første gang på 99 år ikke lenger er Norges største parti, er det mange som har tatt til orde for lederskifte. Ifølge Hans Olav Lahlum (den gang 29) sin hovedoppgave i historie skjer dette kun på interne beskjeder om at man ikke lenger «fungerer». Unntaket er Thorbjørn Jagland, som insiterte på å bli sittende på tvers av gjentagende varsling om at hans tid var omme. Lahlum sporer tendensen tilbake til Gerhardsens tid, som selv skal ha vært sterkt i mot alt som hintet på åpen personstrid. Konflikt skal nemlig holdes på bakrommet. Mon tro hva landsfaderen hadde tenkt om partiets nåværende metoder?

Universitas, 2003, 15. januar

Historiske skråblikk av Emilie «Svaksynt» Lindseth

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamkipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varson-plukattens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Hvis Thunberg-generasjonen er død, må noen ha drept den

Da høyresiden vant skolevalget, erklærte Ola Svenneby «Thunberg-generasjonen» død. Er det rart at de unges engasjement for klimakampen slukner når ingen politikere hører etter?

Klimakrisen

Hedda Aker, journalist i Universitas

«Jeg har sluttet å bry meg», forteller min

16 prosent.
Undersøkelse

venninne meg på vei opp badetrappen ved saunaene på Sørenga i begynnelsen av august. Dette var like før sommeren takket for seg, og ekstremværet Hans sto med åpne armer for å ønske oss og høsten velkommen. For to år siden var engasjementet hennes noe helt annet. Da var hun en radikal veganer med tro på politisk slagkraft. Men da det ble klart at over 40 norges videregåendelever stemte Høyre og Frp i skolevalget, uttalte Unge Høyres leder Ola Svenneby at «Greta Thunberg-generasjonen er død». Nok et tegn på klimaresignasjon hos unge. «Jeg vil leve fint så lenge vi kan, så får endringene bare komme», var min venninnes siste utsagn om saken.

30. juli skriver NRK at unges klimaengasjement faller. Ifølge en Opinions Ungundersøkelse fra 2023 er klima og miljø saken som har falt mest blant de mellom 15 og 25 år. Engasjementet har falt med

sen viser også at nærmere halvparten av unge mener politikernes håndtering av klimakrisen gjør at de har mindre tillit til de som styrer.

Halvparten av unge mister klimaengasjementet fordi de ikke har tillit til at politikere gjør noe. Samtidig argumenterer Ola Svenneby for at unge stemte konservativt ved årets skolevalg fordi de ikke lenger kjenner seg igjen i å være en radikal generasjon, engasjert i klimakampen. Ungdomshøringen fra 2023 viser at ungdommens klimaengasjement synker, men samtidig mener fremdeles 42 prosent av unge at regjeringen bør vise like mye handlekraft når det gjelder klima som de viste for koronapandemien. Det er radikalt.

Ola Svenneby tok resultatene fra årets skolevalg og brukte det til å forsvare sin egen agenda. Det er politikken til partier

som Høyre og Arbeiderpartiet, styringspartiene de siste årene, som har vært med på å ta håpet fra unge engasjerte. Høyre og Svenneby bør heller ta ansvar enn å glede seg over en voksende apati blant unge. Apati og motløshet er ikke en seier for Høyre og Svenneby, det er et stort tap for alle.

Og jeg kan godt forstå at unge mister

Høyre og Svenneby bør heller ta ansvar enn å glede seg over en voksende apati blant unge

tro. Olje- og energidepartementet ga i sommer grønt lys for å bygge ut 19 nye oljeplattformer. De argumenterer for at de 19 nye oljefeltene gir sysselsetting og verdiskapning for samfunnet. Samtidig binder regjeringen Norge til ambisiøse mål om å kutte utslipp med 55 prosent innen 2030 i forhold til 1990-nivå. 2030 er syv år til. I 1990 lå utslippene på 51,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i året, mens i 2021 har Norge sluppet ut 48,9 millioner tonn. Det er en nedgang på 4,7

prosent på 31 år. På hvilken måte skal det være realistisk å kutte 25,3 prosent mer i løpet av de neste syv årene? Jeg lurar på om regjeringen i det hele tatt vet svaret på det selv.

Det kjennes som om alle med en viss påvirkningskraft går baklengs inn i fremtiden med lukkede øyne. Jeg synes det er vanskelig å skulle være en av de som skriver oppløftende og håpefullt i avisene for å få med flere, for jeg skjønner at mange unge mister motet når det går så tregt som det gjør i dag.

Tenk hvor deilig det hadde vært om krisen hadde snudd. Tenk om klimakrisen kunne binde folk og land sammen, slik som fiender i krig plutselig får nye nasjoner til å samarbeide. Hvis man virkelig snur på det, kan klimakrisen være det som endelig gjør at hele verden står samlet mot en ytre fiende? Se for deg «Klimakrisen Afterparty», en kjempefest for hele verden etter at vi har løst problemet. Er det for mye å håpe på?

Tenk om venninnen min kunne si «Jeg bryr meg jeg, og jeg gleder meg til dette er over», fortsatt med håp om en verden der vi er opptatt av å ta vare på hverandre. Da ville vi gått seirende opp fra badestigen, klare for en framtid uten følelsen av resignasjon og avmakt.

nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

NYHET

Student siktet for spionasje

En student i Norge er siktet for spionasje. Mannen, som er en malaysisk statsborger i 20-årene, erkjenner ikke straffskyld og ønsker heller ikke å forklare seg, skriver VG. Ifølge en kjennelse fra Oslo tingrett har mannens leiebil blitt observert i nærheten av Regjeringskvartalet, Statsministerens kontor og Forsvarsdepartementet. Søndag kom tingretten frem til at studenten skulle fengsles i fire uker med brev- og besøksforbud, og at han i de to første ukene skal tilbringe tiden i isolasjon. Trond Hugubakken og Thomas Fredrik Blom i Politiets sikkerhetstjeneste sier til VG at de per nå har en hypotese om at den siktede ikke har operert alene. *AIT*

Svindyrt hærverk

Hærverket som rammet det juridiske fakultetet ved UiO den 29. august skapte furore. Selv om mannen bak ennå ikke er avhørt kan Khrono i mellomtiden melde at UiO nå jobber med å kartlegge skadeomfanget. Status? 100 stoler og 40 bord er ødelagt, i tillegg til IT-utstyr til den nette sum av 236.000 kroner. Dekan ved Det juridiske fakultet Ragnhild Hennem skriver til Khrono at det vil ta tid å få fullstendig oversikt over skadeomfanget. – Det er blant annet fordi vi forholder oss til flere leverandører, sier hun. Videre kan Kommunikasjonsstaben ved Oslo politidistrikt melde til avisa at helsetilstanden til mannen fortsatt kartlegges. *AK*

Normal valgdeltakelse

62,2 prosent av de stemmeberettigede i Norge valgte å bruke stemmeretten sin ved årets kommunevalg. Det skriver NRK natt til tirsdag. Det innebærer et antall på over litt over 2,6 millioner mennesker etter at 99,7 prosent av stemmene var opptalt. Til avisen sier valgforsker Johannes Bergh at årets valg er omtrent som normalt. De siste årene har det vært laber deltagelse i aldersgruppen 20 til 24, ifølge SSB. Rundt 48 prosent ble avgitt som forhåndsstemmer, noe som ofte benyttes av de mest ressurssterke, poengterer Bergh. Valgdeltakelsen på kommunalt nivå har ikke blikket 70 prosent siden 1983. Landet opplevde et bunnivå i 2003 med under 60 prosent, og for fire år siden endte andelen på 64,7. *AIT*

STUDENTDEMOKRATIET ETTER BORGERLIG

– Det blir fu

Gladlaks: Det skortet ikke på godt humør hos leder i Velferdstinget Karl Magnus Nyeng under mandagens valgveke på Chateau Neuf.

Mandagens valgthriller endte med solid borgerlig flertall i hovedstaden. – Vi skal minne dem på hva de har lovet, sier Norges fremste studentpolitiker Oline Sæther.

Valg 2023

tekst Peder Nyeggen
foto Tobias Schildmann Mandt

Etter åtte år i Rådhuset må det rødgrønne byrådet takke for seg. Tirsdag våknet Oslo til borgerlig valgskred – Høyre bykset frem med hele 7,2 prosentpoeng siden 2018, og kapret hver tredje velger i hovedstaden. Venstre og Frp er steget med 3,3

og 0,8 prosent, til henholdsvis 9,1 og 6 prosent. Med det har høyresida et fjellstøtt politisk flertall for de neste fire årene.

Oline Sæther, leder i Norsk Studentorganisasjon (NSO) – det øverste politiske organet for studentene i Norge – er spent på hvordan det politiske landskapet for studentene vil endre seg fremover. Det viktigste med nytt byråd, forteller hun, er at politikerne holdes i ørene så de leverer på valgloftene sine.

– Høyre har lovet 10.000 studentboliger, at kommunen skal prioritere studentboliger når vi bygger, og at de vil ha mer effektiv behandling av byggesaker. Dette er jo ting vi kanskje har hørt før. Da får vi

håpe de gjør ord om til handling og setter spaden i jorda.

Samtidig nevner hun studenthelse, frivillighet og velferd som politikkområder studentpolitikere vil imøtegå det nye byrådet på.

Vil ha studentråd

På spørsmål om hvorvidt et blått maktskifte påvirker NSOs muligheter for gjennomslag, forteller Sæther at det viktigste er å etablere god dialog med det påtroppende byrådet.

Hun ønsker blant annet at alle byer skal ha et eget studentråd som sikrer kontinuerlig dialog mellom byrådsrepresentantene og lederne for studentenes politiske institusjoner.

Dette er som å skru klokka 99 år tilbake i tid

Ingeborg Nyhus, samfunnsøkonomistudent ved Universitetet i Oslo.

VALGSKRED:

ullt kjør!

Sæther forklarer at Oslo har hatt ulike former for studentråd basert på hvem som har hatt makta, og at de er opptatt av at også de borgerlige må prioritere gode møteplasser for løpende oppfølging av studentpolitikken.

– Er dere optimistiske fremover?

– Vi må være optimistiske, ja. Så er vi selvfølgelig klare for å minne dem på hva de har lovet.

Savner høyere deltagelse

Elisabeth Hoksmo Olsen er leder i Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo, som er det største politiske lokallaget under Norsk Studentorganisasjon (NSO). På spørsmål om hun har noen umiddelbare tanker etter den blå valgseieren, svarer hun at hun skulle ønske valgdeltakelsen var høyere.

– Vi skulle gjerne sett at flere i befolkninga stemte generelt, men spesielt at studenter deltar i høyere grad. Vi vet at velgere i alderen 20–24 er de aller dårligste til å bruke stemmeretten sin.

– Tror du dette har påvirket resultatet?

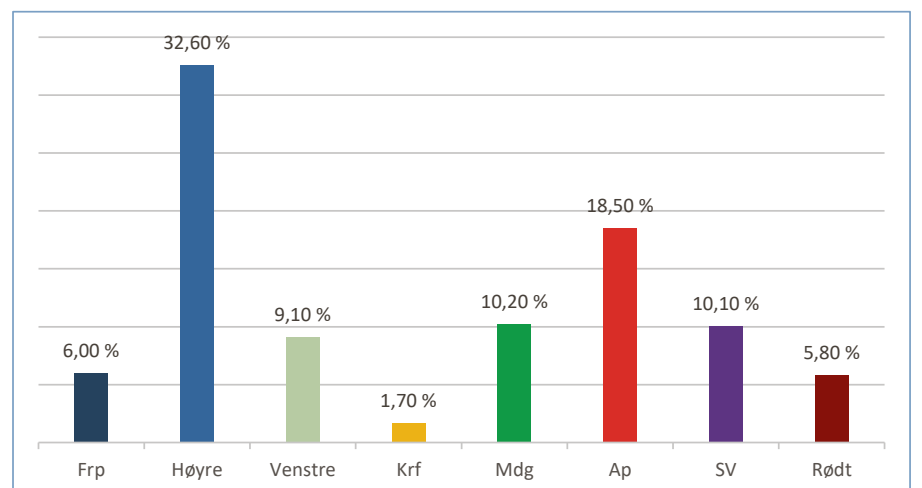
– At vi er dårligere til å stemme fører jo til at studentene ikke er like mye med å bestemme som resten av befolkningen. Da er det også viktig at vi kjemper opp mot politikerne for at de skal prioritere studentsaker og holde løftene sine etter valget.

Hun nevner i likhet med Sæther Høyres

Kanskje Høyre har noen hemmelige planer som de ikke har avslørt for oss ennå?

Karl Magnus N.C.D Nyeng,
leder Velferdstinget i Oslo og Akershus.

vidløftige planer om 10.000 studentboliger som noe hun er spent på. I tillegg vil hun beskue klimapolitikken og bevilgningene til

studentvelferd med argusøyne. Hun forteller at hun er optimistisk med tanke på det politiske arbeidet fremover.

– Vi ser frem til samarbeidet med byrådet uansett hvordan det kommer til å se ut, og ønsker dem lykke til, sier hun.

Hemmelige Høyre-planer?

Karl Magnus Nyeng er leder for Velferdstinget i Oslo og Akershus, Studentsamskipnaden SiOs eget studentorgan. Han er full av pågangsmot på vegne av studentene i hovedstaden.

– Vi har benytta dagen på kontoret på å kontakte både politikere i posisjon og opposisjon, for å komme i god dialog. Dette gjelder spesielt de som skal være med å forhandle frem Byrådsplattformen (byrådets politiske program for de neste fire årene i Oslo, journ.anm.).

I likhet med Sæther og Olsen er han spent på om Høyre har noen kaniner i flosshatten – spesielt med tanke på boligpolitikken.

– Det blir spennende å se hvordan Høyre skal få til å tilrettelegge for 10 000 nye studentboliger. Det er begrensa med både tomter og statlige tilskudd. Kanskje Høyre har noen hemmelige planer om dette som de ikke har avslørt for oss enda? spør han retorisk.

Av andre kampsaker til Velferdstinget trekker Nyeng frem ønske om et tett samarbeid mellom SiO og byrådet for å sikre

langsiktig finansiering av SiOs psykiske helsetilbud, samt billigere kollektivtrafikk og kommunal delfinansiering av det nye studenthuset i St. Olavs gate 23. Han tror det nye byrådet kan være gode å samarbeide med, men at det kreves godt grunnarbeid.

– Dere får litt å gjøre fremover, før Byrådsplattformen legges frem?

– Det blir fullt kjørt! sier Nyeng.

Noe dritt!

Utenfor Eilert Sundts hus på Blindern sitter tre skuffa studenter. Samfunnsøkonomistudentene Vilde Camilla Melø (24), Johan Stang Lund (25) og Ingeborg Nyhus (22), opplyser at de stemte SV alle tre, og at de synes borgerlig valgseier «er noe dritt».

– Det er jo 99 år siden Høyre var så stort som nå. Dette er som å skru klokka 99 år tilbake i tid! sier Nyhus.

– Jeg mister troen på menneskelig solidaritet, sier Lund.

Nyhus tenker seg om.

– Jeg håper i alle fall ikke det blir parkeringsplass i Gyldenløves gate igjen, legger hun til med et stille sukk.

Melø på sin side synes det er rart at hver tredje person hun treffer på i Oslo har stemt Høyre.

universitas@universitas.no

BLÅ BØLGE I OSLO:

— På tide med

En solskinnsdag: Nyvalgt bystyremedlem Tejn Rolland (V) skuer mot sin nye arbeidsplass.

Tirsdagen endte med borgerlig valgskred i Oslo. Det betyr mindre byråkrati, flere boliger, og bedre vilkår for et yrende byliv, skal vi tro studentene som stemte dem inn.

Valg 2023

tekst Helena Haakerud og Peder Nyeggen
foto Isabel Svendsen Berg og Sara Aarøen Lien

Matheus Israelsen er samfunnsøkonomistudent ved Universitet i Oslo og Høyre-velger. Han mener et blått byråd vil ha gode løsninger for studentene.

– De største problemene vi står ovenfor i Oslo nå er boligprisene.

Høyre vil effektivisere reguleringsplaner, satse mer på studentboliger, og vil drive en mer aggressiv boligpolitikk.

Israelsen er ikke alene. Etter valget tirsdag kapret Høyre snau hver tredje Oslo-velger. Med godt

følge av oppgang for både Venstre og Frp ble det solid borgerlig flertall i hovedstaden. Det rødgrønne byrådet som har regjert i åtte år må dermed gi fra seg nøklene til Rådhuset.

Med henvisning til pågående sonderinger i bystyret ønsket ikke Høyre å kommentere konkrete løfter til studentene. Nyvalgt bystyremedlem for Venstre Tejn Rolland er imidlertid klar på samarbeidspartiets prioriteringer i den nye bystyreperioden.

– Vårt aller viktigste løfte er å senke prisene på kollektivtransporten, sier han.

Med mindre MDG svarer ja til Venstres frieri, blir både Høyre og Venstre avhengig av å samarbeide

med Frp. Også de nøler med å love for mye i valgets kjølvann.

– Nå foregår det forhandlinger, så det er vanskelig å love noe nå, men vi vet at det er et tøft boligmarked for studentene, så vi vil prioritere å bygge flere studentboliger, sier Oslo Frps Julianne Ofstad.

Mistet en tredjedel

Med det blå skiftet blir byrådsleder Raymond Johansen erstattet av Høyres Eirik Lae Solberg, som tirsdag ettermiddag begynte samtaler om byrådsplattform med Venstre, Frp og KrF. Til sammen fikk de fire partiene 31 representanter, mot venstresidens snau 27, i det som ble et av de mest spen-

nende Oslo-valgene på lang tid. Resultatet er historisk. For første gang siden 1924 er Høyre Norges største parti.

Vi kommer ikke til å regulere hvem som kjøper opp boliger

Tejn Rolland, bystyremedlem, Venstre

Universitas forsøkte å komme i kontakt med Høyres påtroppende byrådsleder Eirik Lae Solberg

ed et skifte

Fornøyd: Matheus Israelson er samfunnsøkonomistudent ved Universitet i Oslo og høyrevelger. Han mener Høyre har politikken som skal til for å hanskens med boligkrisen i hovedstaden.

mandag morgen. På onsdag ble det klart at Solberg ikke ønsker å kommentere partiets visjoner for Oslo som studentby eller konkrete løfter til studentene. Pressesjef for Høyres bystyregruppe Rune Dahl understreker at partiet ikke overtar makten før i oktober.

– Før den tid skal det meisles ut en byrådsplattform. Her vil det nye byrådets skole- og studentpolitikk gis en sentral plass. Høyre har ambisjoner på vegne av Oslo som studentby, og det vil komme til syne i plattformen.

På Oslo Høyres nettsider ligger nå partiets plan for de første hundre dagene i byråd. Der nevnes ikke ordet student en eneste gang.

Et tregt byråkrati

Tejn Rolland var Venstres femtekandidat ved årets valg i Oslo. Med 9,1 prosent av stemmene ble partiet sikret seks mandater i bystyret. Vi møter Rolland på Rådhusplassen, der han vil komme til å tilbringe mye tid fremover. Rolland fremhever også at de borgerlige vil kunne levere bedre på studentboliger.

– Vi vil sørge for at kommunen holdes ansvarlig for å være tydelige og samtidig myke opp i mange av de kravene som stilles for å få bygget ut bolig i Oslo.

Han mener det er viktig å bygge flere studentboliger for å lempe presset på det private markedet, og at en viktig del av dette er å

endre på et tregt byråkrati for å få tillatelse til utbygging. Han er også positiv til å skrote deler av leilighetsnormen.

– Som student har du ikke behov for over 35 kvadrat, og det er

Jeg tenker lavere eiendomsskatt og næringsfremme er den beste planen for Oslo per nå

små leiligheter det er etterspørsel etter, så ved å bygge flere, vil prisen gå ned.

– Hvordan skal dere sikre at ikke alle disse boligene ikke kjøpes av de store utleierne og leies ut til blodpris?

– Det det handler om er at markedet i Oslo ser stor etterspørsel etter små leiligheter. Og den enkleste løsningen er å få lov til å bygge flere mindre leiligheter.

– Så det betyr at dere ikke vil regulere denne andelen nye mindre leiligheter som da kommer på markedet?

– Vi kommer ikke til å regulere hvem som kjøper opp boliger. Men ved å mette etterspørselen vil boligprisene gå ned.

Ingen løfter

Juliane Ofstad er påtroppende bystyremedlem for Frp. Hun er klar på at partiet har solid politikk for Oslo-studentene, men kan imidlertid ikke gi konkrete løfter til studentene.

– Vi vil jobbe for at Oslo skal bli den beste studentbyen i Norge. Likevel har vi mange utfordringer. Mange velger bort Oslo fordi det er for dyrt. Vi vet at det er et tøft boligmarked, så vi vil prioritere å bygge flere studentboliger. Vi vil også ha nattåpne T-baner og flere avganger på kollektivtransport.

– Hva kan dere love studentene i forhandlingene om ny byrådsplattform?

– Som vi nevnte tidligere vil vi ikke love noe konkret på vei inn i forhandlingene. Men vi kommer til å kjempe for våre kjernesaker, svarer Ofstad.

Hun mener boligkøene i Oslo også i stor grad skyldes plan- og bygningsetatens lange behandlingstid for utbygging av nye boliger.

– Det har fungert som en kjempepropp under det forrige byrådet. Vi vil redusere behandlingstiden. Vi ser også på muligheten for kombinert student- og omsorgsbolig. I Nederland har de flere steder fått ordninger hvor

Ut med eiendomsskatten

Ofstad hevder også at eiendomsskatten er et problem for et presset boligmarked.

– Når alle leiligheter over 5,6 millioner har eiendomsskatt i Oslo, vil mange utleiere måtte sette opp leieprisene, som vil gå utover studentene, sier Frp-politikeren og slår fast at de vil gå i brejsjen for å fjerne eiendomsskatten.

– Eiendomsskatten har utgjort enorme inntekter til tidligere byråds budsjetter. Hvor skal dere hente disse pengene fra?

– Poenget er at Oslo kommune i utgangspunktet ikke trenger eiendomsskatten. Vi mener kommunen kan styres bedre. Det handler om at politikerne må prioritere. I 2022 så vi at Oslo gikk 3,6 milliarder i overskudd. Så man kunne fjernet denne skatten.

– Dere vil ikke hente pengene fra noe annet sted?

– Nei, vi mener at kommunen må drive mer effektivt og at kommunen kan drive andre prosjekter mer effektivt. For eksempel alle pengene man har brukt på sykelveier.

Tommel opp

Tilbake på Universitet i Oslo leverer de borgerlige studentvelgerne klar tale.

– Jeg mener det burde bygges flere mindre leiligheter. Selv bor jeg alene på 25 kvadrat, og det funker kjempebra, sier økonomistudent Matteus Israelson.

Historiestudent Bendik Haave (20) stemmer i. Han gir to tomler opp for blå valgseier.

– Det er på tide med et skifte, slår han klinkende fast.

Selv stemte han Venstre.

– Jeg tenker lavere eiendomsskatt og næringsfremme er den beste planen for Oslo per nå. Vi har mange små- og mellomstore aktører som Venstres politikk kan bidra til å utvikle, sier han.

Haave nevner blant annet bærer, utesteder, vintagebutikker, samt serveringstilbud som kebabsjapper, som bedrifter som er viktige for studentene. Disse mener han kan få et løft av det han mener er mer næringsvennlig politikk.

Bli bedre med Jordan Peterson-foreningen

Den nystiftede foreningen mener ikke at Peterson er en fiendtlig figur. – Vi var litt redde for at noen skulle møte opp og være aggressive.

Jordan Peterson

tekst: Eirin Balle Tunland
foto: Tobias Schildmann Mandt

Fire unge menn samles på Blindern en søndag ettermiddag. De

trosser det lette regnet og slår seg ned på en benk. Anledningen? Semesterets første møte i den nystiftede foreningen *12 regler: En Jordan Peterson-forening*. Foreningens leder, Sander (23), presiserer at formålet med foreningen er å møte hyggelige mennesker. Verken han eller de andre i foreningen vil oppgi etternavn til Universitas.

– Foreningen er bygget på antagelsen om at man møter mange hyggelige folk i sfæren av de som synes Peterson er interessant.

Forrige uke gikk Fremskritt-

partiets Ungdom (FpU) til topps i skolevalget. Høyre fikk en oppslutning på 21,9 prosent av stemmene. Hakk i hæl kom FpU med 19,5 prosent. Det har fått deler av venstresiden til å rope varsko om en høyrebølge de mener er i ferd med å skylle over landets unge. Også i voksenvalget ble det Høyre som stakk av med seieren. Oppslutningen på landsbasis havnet på 25,8 prosent. Etter et Arbeiderparti på 21,6 prosent følger Fremskrittspartiet med 11,4.

Til Klassekampen koblet FpU-leder Simen Velle ungdomsparti-

ets fremgang til en venstreside som glemmer at mange unge liker Jordan Peterson. Muligens er det ikke bare blant landets videregående skoler at dette er tilfellet. Jordan Peterson-foreningen ble startet på Universitetet i Oslo for å fylle det foreningens leder mener er et behov for en samlingsplass for likesinnede på et universitet hvor mange professorer stemmer Rødt.

Møter avvisning

Jordan B. Peterson er en omstridt kanadisk psykolog og tidligere professor. De siste årene har han gjennom sine selvhjelpsbøker og Youtube-kanal blitt en selvutnevnt forkjemper for unge menn. Kritikerne mener han bruker farlig retorikk og fremmer giftig maskulinitet. Hans tilhengere hyller fokuset hans på tradisjonelle verdier og at han ytrer seg uten filter.

Han slo gjennom som politisk aktør i 2016 da han kritiserte den kanadiske menneskerettighetsloven «Bill C-16», som fastslår at det er ulovlig å diskriminere på grunnlag av kjønnsidentitet.

Jordan Peterson

- + Jordan Bernt Peterson (61)
- + Kanadisk forsker og klinisk psykolog
- + Tidligere professor i psykologi ved University of Toronto
- + Han har blitt svært populær – spesielt blant unge menn med sine foredrag og selvhjelpsboka *12 Rules for Life*.
- + Youtube-kanalen hans har over 7 millioner abonnenter

Petersons kritikk var rettet mot formuleringen av loven som han mente ville gjøre det lovpålagt å bruke nyskapt kjønnspronomen i omtale av transpersoner.

Tilbake til benken på Frederikkeplassen handler diskusjonen rundt bordet om å være kritisk mot staten og en søken etter sannhet. De bruker reaksjonene til Petersons protest mot «Bill C-16» som et eksempel på at staten forsøker å tøyle ytringsfriheten til mennesker som stiller seg imot makta.

– Problemet er ikke at folk har sin kjønnsidentitet, men når man åpner for at folk skal straffes, så legger man også til rette for utilsiktede konsekvenser, sier Sander.

– Cringe!

De nye medlemmene forteller at de meldte seg inn i foreningen for å møte likesinnede. Sander forteller at han selv har opplevd avvisning etter å ha avslørt sin interesse.

– «Liker du Peterson? What! Cringe!» Så kaller de meg noe stygt før de sparker meg ut av Discord-gruppa, sier han.

Han mener at det er mange misforståelser rundt Peterson, og at mye skyldes feilrepresentasjon i pressen. Han innrømmer at Peterson kan «bli litt revet med», for eksempel sist gang han var med på podcasten til Joe Rogan og snakket om autogynefili.

Begrepet autogynefili er ment til å beskrive menn som tenner seksuelt på tanken av seg selv som kvinne. Begrepet ble introdusert på 80-tallet, men har senere blitt forkastet som pseudovitenskap.

– Han malte kanskje med litt bred pensel der, sier Sander.

Foreningslederen: Sander ønsker ikke å stille med fullt navn til Universitas. Han håper foreningen kan bli en møteplass for likesinnede.

Rundt bordet blir det sagt at Peterson tross alt bare er et menneske.

– Det er veldig få mennesker i dag som tør å virkelig gå imot strømmen og være kritiske, sier Vasek, et medlem av foreningen.

Struktur i livet

Sander forteller at han først ble introdusert for Petersons selvhjelps-metoder på videregående. Resultatene var slående, ifølge ham selv. Han fikk bedre karakterer, bedre relasjoner, og dessuten bygget han opp motet til å be ut jenter på date.

– Og lyktes med det. Det var ganske vilt, sier han.

Alle disse positive endringene kom fra Petersons «self-authoring

Jeg vet ikke hvor jeg hadde vært i dag om jeg ikke hadde hørt om Peterson på riktig tidspunkt

Sander (23)

program», som baserer seg på å visualisere seg livet man helst vil ha, og deretter lage en metodisk plan for å oppnå det. Han ønsker rett og slett at foreningen kan være en plattform for å hjelpe hverandre med å ta seg sammen.

– Jeg vet ikke hvor jeg hadde vært i dag om jeg ikke hadde hørt om Peterson på riktig tidspunkt, konstaterer han.

Kontroversiell

Peterson har de siste årene vært en meget kontroversiell figur i offentligheten. Han har blant annet blitt kritisert for et utsagn om at menns aggressivitet må kues av en kvinnelig partner.

– I et samfunn hvor det er veldig mange menn som ikke finner seg en partner, ser man mange negative konsekvenser, hevder Sander.

En av disse konsekvensene er at menn kan bli utagerende, sier han.

– Er det kvinners ansvar å kue aggressive menn?

– Det følger jeg ikke. Altså, det er ikke noen hemmelighet at hvis du tar et samfunn med veldig mange menn som ikke finner en partner, så kan de bli utagerende, og det er ikke en positiv situasjon. Petersons poeng er riktignok at det er menns egen skyld hvis de ikke finner seg en partner, og at de må ta seg sammen, sier han og legger til:

– Hvis alle kvinner avviser deg så er det ikke kvinnene som er problemet.

– Er det noen damer med i for-

eningen?

– Ja! Det første medlemmet som ble med på Discord var faktisk en superradikal lesbisk feminist. Hun er kjempeinteressert i Peterson, fastslår Sander.

Da han var på et Peterson-arrangement i Oslo Spektrum, var det ifølge ham en meget variert publikumsgruppe. I tillegg mener han at Petersons overordnede mål er å gi folk et bedre liv. Dette mener han er et universelt budskap uavhengig av kjønn og seksualitet.

Transfobi

I 2022 ble Peterson suspendert fra Twitter/X for hateful oppførsel etter en tweet om skuespiller og transperson Elliot Page. I tweeten brukte han skuespillerens gamle navn og hevdet at han fikk brystene fjernet av en kriminell lege. Den nystiftede foreningen mener derimot ikke at Peterson er transfobisk.

– Transfobisk. Hva skal det bety? Jeg tror ikke at han er redd for transpersoner, sier Sander.

Det at folk misliker Peterson begrunner han med at vi i dag har et stort fokus på mangfold og likestilling.

– Mangfold og likestilling er en stor del av kulturen vår nå. Vi har prideparader og alt mulig rart. Hvis man er assosiert med noen som tør å stille spørsmål ved dette, og har konservative verdier, går det veldig på kryss av kulturelle skillelinjer.

Likevel mener han at det er ytterst få i dag som aktivt har noe imot homofile og lesbiske.

– Jeg har inntrykk av at folk går lei av hvor mye det snakkes om. At det blir dedikert en hel måned og at det holdes parader. Det blir litt mye av det gode, sier Sander.

– Er det ikke bra at en gruppe mennesker som historisk sett har blitt forfulgt og undertrykt, og i deler av verden fremdeles blir det, får både feire og kjempe for retten til å elske den de vil?

– Absolutt, det synes jeg for all del, sier Sander og utdypet:

– Samtidig er det mange som tenker på konservative verdier som er noe som står i motsetning til skeives rettigheter. Det kjenner jeg meg ikke igjen i. I tillegg, når jeg snakker med folk, er inntrykket mitt at det kan bli for mye og at folk går lei. Det kan gjøre mer skade enn godt.

Foreningslederen har ikke inntrykk av at de er en kontroversiell forening.

– Vi var litt redde for at noen skulle møte opp og være aggressive fordi de ikke liker Peterson. Universitetet er jo et sted hvor mange tilhører venstresiden. Men det har hittil ikke vært et problem, avslutter Sander.

universitas@universitas.no

Ny stipendordning for internasjonale studenter

Neste studieår innfører regjeringen en stipendordning for noen av de internasjonale studentene som rammes av økte skolepenger. Hva stipendet skal dekke og hvordan det skal finansieres er fremdeles uklart.

Skolepenger

Tekst Emil Hide Næss
Foto Sara Aarøen Lien

I august konstaterte statssekretær i Kunnskapsdepartementet Oddmund Løkensgard Hoel (Sp) overfor Universitas at den internasjonale studentmobiliteten var på riktig vei. Han sa også at Kunnskapsdepartementet ikke hadde satt noen smertegrense som ville lede til reversering av vedtaket om skolepenger for internasjonale studenter fra utenfor EU/EØS og Sveits. Den gang ville han heller ikke love at det skulle komme stipender for disse studentene.

I forrige uke fikk derimot pipa en annen lyd. Forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch (Sp) presenterte sammen med utviklingsminister Anne Beathe Tvinnereim (Sp) en ny stipendordning. Den skal hjelpe noen av studentene som nå må betale i dyre dommer for å få tilgang til norske utdanningsinstitusjoner.

Til VG beskriver Borch ordningen som en viktig satsning, og at tilbudet skal ivareta de studentene som ellers ikke har mulighet til å utdanne seg. Tiltaket kommer etter at nedgangen i antall søkere fra denne kategorien har sunket med 80 prosent fra 2022 til 2023, ifølge Khrono.

200 stipender

Stipendordningen skal tilbys 200 studenter hvert år. Stipendene skal forbeholdes studenter fra land som mottar offentlig bistand. Ordningen presenteres som et samarbeid mellom Borch og utviklingsminister Anne Beathe Tvinnereim (Sp). Utviklingsministeren har uttalt at det er for tidlig å si

Ny stipendordning

+ Det skal tildeles totalt 200 stipender

+ Støtten skal være forbeholdt studenter fra land som mottar offentlig bistand doggy yih/mattis 2022.

+ Stipendordningen kommer som følge av innføringen av skolepenger for internasjonale studenter i statsbudsjettet for 2023.

+ Tall fra Khrono viser at skolene tok i mot 1201 færre internasjonale studenter i denne kategorien i 2023, sammenliknet med 2022. Det er en nedgang på 80 %.

+ Regjeringen reduserte bevilgningen til universiteter og høyskoler i statsbudsjettet med 74 millioner kroner og planlegger å øke innsparingen til 300 millioner i 2025.

informasjon fra regjeringen om hvordan dette skal finansieres.

– Vi forventer at dette er midler som ikke går på bekostning av andre former for internasjonalsisering. I tillegg forventer vi at de raskt trapper opp antallet sånn at vi treffer enda flere, ettersom at vi har mistet over 1000 internasjonale studenter fra i fjor til i år.

Popularitet avgjørende

Tvinnereim opplyser til VG at det vil bli gjort en vurdering av utvidelse av tilbudet avhengig av hvor populær ordningen blir. Stortingsrepresentant Grete Wold (SV) har lite tro på at stipendordningen vil øke oppslutningen av internasjonale studenter.

«Man kan ikke forvente at disse studentene sitter på egenkapital til å leve i høykostnadslandet Norge, og dette da i tillegg til skolepenge-

Kritisk: Oline Sæther, leder for Norsk studentorganisasjon (NSO), er lettet over at stipendordningen innføres, men mener at 200 stipender er alt

kommer i tillegg til skoleavgiften.

«Denne ordningen vil ikke få de 80 prosent av studentene tilbake, trolig bare øke tallet. Dette er trist og vi forventer bedre, og det gjør utdanningsinstitusjonene våre også», slår Wold fast.

Et gode for Norge

Norge var frem til i år det eneste landet i Europa som opprettholdt et nasjonalt gratisprinsipp om utdanning. Statssekretær Hoel forsvarte innføringen av skolepenger med at Norge nå har tilpasset seg normalen i Europa. NSO-lederen mener likevel at stipendordningen er nødvendig og at Norge har et ansvar for å utdanne de internasjonale studentene.

– Hvorfor er det norske skattebetalere sitt ansvar å ta regningen for utdanningen til utenlandske studenter?

– Utdanning er et gode, og ikke en handelsvare. Det norske samfunnet har interesse av å tilby utdanning til internasjonale studenter, og det kan tjene oss, sier Sæther og fortsetter:

– Utdanning bygger samfunn og demokratiforståelse. Det norske demokratiet lever ikke i et vakuum. Derfor må vi også ha et blikk utover, og se hva vi kan gjøre for å hjelpe demokratier til å bli sterke og robuste.

89 prosent nedgang

Oslomet opplyser overfor Universitas at på tross av et tilbud om 550 plasser til internasjonale studenter, valgte kun ni å akseptere tilbudet i år. Det er en nedgang på 89 prosent aksepterte plasser fra i fjor.

– Vi er bekymret for nedgangen i internasjonale studenter, særlig på de studiene hvor det å ha studenter med ulik bakgrunn har vært en viktig del av det pedagogiske opplegget og fungert som en ressurs i undervisningen, sier rektor for utdanning Silje Fekjær.

Hun er positiv til stipendordningen og mener den er helt nødvendig for at det skal bli et realistisk alternativ for å få disse studentene til Norge.

– Stipendordninger er helt avgjørende hvis dette ikke i praksis

skal bety at studiene våre er utilgjengelige for de aller fleste studenter fra land utenfor EU/EØS.

Skal dekke leviekostnader

Universitetet i Oslo har på sine nettsider allerede prissatt sine studieprogrammer for neste studieår. Prisoversikten tilsier at et gjennomsnittlig dyrt studie på universitetet vil koste 189.171 kroner per student. Skal man studere medisin vil imidlertid prisen bli 531.000 kroner.

Dersom det offentlige skal dekke hele studieavgiften til de 200 stipendiatene, vil det på et gjennomsnittlig dyrt studie på UiO koste totalt 37,8 millioner kroner. Med det regnestykket halveres innsparingen fra i statsbudsjettet 2023. Samtidig treffer stipendordningen i første omgang kun 200 av studentene, mens innføringen av skolepenger ledet til en reduksjon på 1201 færre internasjonale studenter.

Forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch mener likevel at ordningen skal føre til flere internasjonale studenter.

Vi forventer bedre, og det gjør utdanningsinstitusjonene våre også

Grete Wold, stortingsrepresentant (SV)

hvordan stipendet skal deles ut i praksis. Hun er likevel tydelig på at ordningen skal gjelde fra neste høst.

Oline Sæther, leder i Norsk studentorganisasjon (NSO), er lettet over at stipendordningen innføres, men mener at 200 stipender er alt for lite. Hun etterlyser også

ne», skriver Wold til Universitas.

Egenkapitalen Wold viser til, har et minstekrav fastsatt av Utlendingsdirektoratet (UDI). For å få innvilget opphold i Norge i forbindelse med studiene må internasjonale studenter dokumentere en egenkapital på 137.907 kroner. Disse pengene skal gå til leviekostnader og

Internasjonale studenter

Tiltak: Forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch (Sp) lanserte stipendordning for internasjonale studenter.

for lite.

«Tiltaket er også et viktig ledd i norsk utviklingspolitikk», slår hun fast i en e-post til Universitas.

I tillegg opplyser hun at stipendet skal være ment å dekke både skolepenger og levekostnader. Til dette er Oslomets Silje Fekjær glad for.

– Dersom stipendene også innebærer støtte til levekostnader, er det mer realistisk å få inn et faktisk mangfold av studenter, og ikke bare studenter fra tredjeland som ofte står sterkere økonomisk.

Nøyaktig hvordan stipendordningen i sin helhet vil se ut, er imidlertid fremdeles uklart.

«Vi vil først prioritere å få på plass en ordning for de studentene som trenger det mest, og det er naturlig å vurdere ordningen når den har fått fungere over tid», skriver Borch og legger til:

«Detaljene for ordningen vil presenteres i statsbudsjettet som legges fram i oktober.»

universitas@universitas.no

Stipendordningen skal dekke kostnader knyttet til både studieavgift og livsopphold

Sandra Borch, forsknings- og høyere utdanningsminister (Sp)

20%

studentrabatt på alle behandlinger*

*Gjelder ikke implantatbehandling.

Trenger du tannlege?

Vårt erfarne tannhelse-team tilbyr deg en profesjonell og trygg tannbehandling med fokus på kvalitet

Tilbud til nye pasienter: 990,- inkl. undersøkelse, 2 stk. røntgenbilder og tannrens**

Du finner oss i Vestgrensa 4, 0851 Oslo

Kjæledyrnekt i leiekontrakt

Mange leiekontrakter forbyr leietakere å ha kjæledyr, men husleieloven åpner for at leiere kan ha dyr hvis de har gode nok grunner. Kan utleier nekte dyrehold?

Kjæledyr

tekst Anne Løddesøl
foto Vilma Taubo

Interiørarkitektstudent Ada Rummelhoff (22) og kollektivet adopterte katten Toril for ett og et halvt år siden.

– Vi er heldige og har en utleier som ikke er så streng, vi får gjøre litt som vi vil.

Rummelhoff liker godt å kombinere livet som student og katteeier.

– Katten vår, Toril, er veldig sosial, så for henne er det nok fint å bo i studentkollektiv. Da er det nesten alltid noen hjemme som kan kose med henne, sier hun.

Dessverre for andre studenter som kunne ønske seg kjæledyr, er det ikke alle utleiere som tillater dette i utleieboligene sine. Ifølge husleieloven § 5-2 kan leier allikevel holde dyr om det ikke er til sjenanse for utleier og andre beboere, og det er gode grunner som taler for dyrehold.

Ingen regel uten unntak

Det er ikke noe fasitsvar for hva som er gode grunner for dyrehold, og det må foretas en konkret vurdering i hver enkelt sak, ifølge advokat Line Rytter i advokatfirmaet Teigstad.

– Dersom man for eksempel har behov for førerhund, vil det regnes som en god grunn til dyrehold. Men også andre forhold kan telle, som psykososiale grunner, sier hun.

Rytter forklarer at i vurderinger av slike saker må utleiers rett til å motsette seg dyrehold, og eventuelle ulemper for andre brukere av eiendommen, settes opp mot leietakers behov for dyr. Jo større behov for dyrehold, jo større må grunnen være for å kunne nekte.

Yngve Gran Andresen, advokat i Leieboerforeningen, forteller at det de siste årene har vært en utvikling i hva som regnes som gode grunner for å tillate dyr:

– Det skulle mye til før, men det har myknet litt opp. Det er blant annet mer anerkjent at dyrehold kan hjelpe folk som sliter med psykisk sykdom. Om leietaker for eksempel kan dokumentere at å ha en hund hjelper dem,

så er det mulig å argumentere for at det er en god nok grunn.

Rummelhoff ser helt klart fordelene med å ha kjæledyr:

– Det er mye selskap i en katt. Om man er ensom kan en katt være til god hjelp. Jeg tror også det er en vinn-vinn-situasjon. Det er mange katter som trenger å adopteres, så det kan være godt for hel- sa til både mennesket og katten!

Beskyttelse mot slitasje

Det er gode grunner til at utleier kan nekte leietakere å ha kjæledyr, ifølge Yngve Gran Andresen.

– Utleier skal kunne beskytte seg mot dyrehold hvis det er reell fare for skade på eiendommen. Det kan jo også være til sjenanse for naboer, hvis det er naboer som er allergiske for eksempel, sier han.

Rummelhoff er enig i at utleier skal kunne ha siste ordet.

– Er slitasje et reelt problem med katter?

Vår katt gjør ingen skader, hun ligger mest og sover

Ada Rummelhoff (22), Interiørarkitekturstudent, KHIO.

– Vår katt gjør ingen skader, hun ligger mest og sover. Det er kanskje annerledes om man leier en møblert leilighet, hvis kjæledyret ødelegger utleiers møbler. Men i en leilig-

het som leies ut umøblert tror jeg ikke man får så mye ekstra slitasje av å ha en katt.

Det kan også være fordeler med å ha kjæledyr for utleier legger Rummelhoff spøkefullt til:

– Gnagere kan gjøre skade på hus, men katter skremmer dem bort. Toril spiser masse mus, minst én om dagen!

Alvorlige konsekvenser

Selv om man selv mener man har gode grunner for å ha et kjæledyr, kan konsekvensene for kontraktsbrudd være alvorlige.

Ifølge advokat Line Rytter kan kontraktsbrudd føre til heving av leieavtale.

– Hvis det vedliggjer «vesentlig mislighold» fra leierens side vil utleieren kunne heve avtalen. Et slikt mislighold kan foreligge hvis leietaker fortsetter å opptre på en måte som er til alvorlig skade eller sjenanse for utleier, eiendommen, eller øvrige brukere av eiendommen, som dyrehold som er i strid med kontrakten.

Rytter presiserer at det i utgangspunktet er høy terskel for å si opp eller heve en leieavtale.

– Det er viktig å legge til at utleier da først må ha gitt leietaker en skriftlig advarsel, uten at forholdet har opphørt, før utleier har rett til å heve leieavtalen, sier hun.

Hvis utleier hever leieavtalen, bortfaller leier og utleiers gjensidige rettigheter og plikter.

– Ved heving av kontrakt kan leietaker bli erstatningsansvarlig for utleiers mulige leietap, eller

Kollektivkatt: Interiørarkitekturstudent Ada Rummelhoff (22) tror katten Toril koser seg i studentkollektiv.

andre tap hevingen fører til, avslutter Rytter.

Råd til dyrevennen

Hvis man skulle ønske å skaffe seg et kjæledyr som leietaker, har Yngve Gran Andresen et klart råd:

– Det beste er om man tar en samtale med utleier før man inngår kontrakt, mens man er på forhandlingsstadiet. Hvis man allerede har inngått kontrakten for man får ønsket om å anskaffe kjæledyr, så bør man tenke over om man har gode argumenter, råder han.

Det er allikevel grunn til å håpe, mener Andresen:

– Det er nok mange utleiere som vil gå med på dyrehold om de blir overbevist om at forholdene ligger til rette for det. Særlig om de blir forsikret om at det ikke vil komme skade på eiendommen.

Katteeier Rummelhoff har føl-

Utleier skal kunne beskytte seg mot dyrehold hvis det er reell fare for skade på eiendommen

Advokat Yngve Gran Andresen, Leieboerforeningen

gende beskjed til studentene som ønsker å skaffe seg kjæledyr:

– En tommelfingerregel er at man ikke burde skaffe seg et dyr som lever i 19 år, før man er sikker på at man kan ta vare på det så lenge det lever. Katter blir også veldig knyttet til stedet de bor, og har ikke alltid godt av å flytte for mange ganger.

For studenter som er i usikre boligsituasjoner men allikevel ønsker seg kjæledyr, har hun et tips:

– Det er mulig å kombinere å være student med å være fosterhjem for dyrebeskyttelsen. Da har

du bare katten i noen måneder, til man finner noen som kan adoptere den, sier hun og legger til:

– Jeg fostret noen katter i den forrige leiligheten min, og det gikk veldig fint!

universitas@universitas.no

Kritisk til studentrabatter

Ja, takk: Studentpakken deles ut på Blindern i Oslo. Er du heldig kan du stikke av med både tacokrydder, potetgull og rabatt på tannbleking.

Studentrabatt

Tannblekning, solarium og botox er blant det studenter får rabatt på. MDG-politikere vil ta et oppgjør med studentrabattene.

tekst Elida Dynestøl

Med ujevne mellomrom spaserer smørblide studenter nedover campus med en plastpose merket Studentpakken. En gratis goodiebag til den fattige studenten er igjen delt ut. Foruten tacokrydder og tamponger er det flust av studentrabatter i posen.

Gro Haarvik er daglig leder i Inform Media Norge, som står bak Studentpakken. Årets studentpakke inkluderte blant annet rabatt på tannblekning. Haarvik mener det er bedre enn alternativet.

– Vi vet at studenter bleker tenene, og da er det viktigste å kunne tilby en trygg tjeneste som gjøres av kompetente folk.

Likevel understreker hun at de ikke vil bidra til et usunt fokus på utseende.

– Vi har for eksempel blitt kontaktet av aktører som vil tilby rabatt på kirurgi. Det sier vi nei til, sier Haarvik.

Juni Romero y Cordero Berg-Nielsen (19) studerer kjønnsstudier på UiO og er nyvalgt bystyremedlem for Miljøpartiet De Grønne (MDG). Den nybakte Oslo-politikeren er bekymret for hvordan bedrifters markedsføring kan bygge opp under et skadelig utseendefokus.

Skeptisk til rabatt

– Det er klart at studenter vil ha rabatter, men rabatter som går på utseende er jeg skeptisk til, sier Berg-Nielsen.

I 2021 ble det vedtatt at retusjert reklame må merkes, det synes hun at er bra, men påpeker at partiet vil forby all retusjert reklame som fremmer usunne kroppsidealer.

– Vi vet at 1 av 3 studenter sliter med alvorlige psykiske plager, og da må vi blant annet regulere hvordan bedrifter får markedsføre seg.

Hun mener at den samme ideen kan overføres til en diskusjon om studentrabatter.

– Men akkurat hva det skal gjelde, er jeg usikker på, vedgår Berg-Nielsen.

Prinsippene må diskuteres

Karl-Fredrik Tangen er førstelektor ved Institutt for markedsføring ved Høyskolen Kristiania. Han påpeker at studentene er en ettertraktet gruppe for bedrifter, og at tilgangen på dem er dyrebar.

– Får du kunder tidlig, kan du lettere opprettholde dem, forklarer Tangen.

Han er ikke særlig kritisk til akkurat hva det gis rabatter på, men heller hvordan.

– Jeg synes prinsippene må diskuteres, ikke den konkrete reklamen.

Førstelektoren mener at det er riktig å la loven sette grenser for markedsføring, og påpeker at han ikke mener at studiesteder trenger å sette grenser utover lovverket.

– Men det bør tenkes over og diskuteres hvilke arenaer disse rabattene får komme inn på, avslutter Tangen.

Sårbar gruppe

Berg-Nielsen er opptatt av å begrense reklamens plass i bybildet, også som et tiltak for å begrense unges påvirkning av reklame.

– Det at studentrabatter for eksempel deles ut ved studiesteder høres fint ut sånn umiddelbart, men samtidig er det mange andre måter studenter kan oppsøke rabatter på, sier hun og påpeker at det blant annet finnes en app med oversikt over studentrabatter.

Hun er også opptatt av hvordan studentrabatter kan føre til overforbruk.

– Studenter er i en ekstremt sårbar økonomisk situasjon, påpeker politikeren.

At studenter er en viktig gruppe å nå for bedriftene, synes Berg-Nielsen er ubehagelig.

– Det gir meg en skikkelig dårlig følelse at bedrifter profiterer på studenters sårbare situasjon.

Likevel vedgår Berg-Nielsen at studentrabatter ikke bare er problematisk.

– At studenter kan få rabatter på ting de ellers uansett hadde kjøpt, som mat og kollektivtransport, er utelukkende positivt.

Fritt frem?

Kunnskapsdepartementet opplyser til Universitas om at de ikke har noe sentralt regelverk for markedsføringsaktiviteter på studiesteder. Ifølge departementet er dette opp til hvert enkelt studiested.

Kommunikasjonsrådgiver ved UiO Amalie Holm mener universitetet er reklamefritt. Ifølge henne blir kommersielle aktører er henvisning til å stå utenfor campus.

«Hva Studentpakken og andre kommersielle aktører gjør på kommunal grunn har ikke UiO råderett over», skriver hun i en e-post til Universitas.

Barne- og familieminister Kjersti Toppe (Sp) har ansvar for forbrukerpolitikken i Norge. I en e-

Rabatter som går på utseende er jeg skeptisk til

Juni Romero y Cordero Berg-Nielsen,
bystyremedlem for MDG

post til Universitas påpeker hun at det ikke er ulovlig å tilby studenter rabatter på forskjellige produkter.

«Jeg mener bedriftene likevel bør være forsiktige med å tilby studentrabatter på produkter som potensielt kan bidra til å forsterke kropps- og utseendefokus i samfunnet», skriver hun.

Etterspør tydeliggjøring

Berg-Nielsen er enig med reklameekspert Tangen i at det bør diskuteres hvordan rabattene fremmes for studentene.

– Da jeg først så at studentrabatter ble delt ut rett ved Blindern, tenkte jeg på en måte at det var universitetet som delte det ut, forteller hun. Hun etterspør derfor at det tydeliggjøres at det er eksterne som står bak rabattene.

Daglig leder Gro Haarvik mener derimot det er tydelig hvem som står bak Studentpakken og vil ikke revurdere hvordan de oppsøker studentene.

– For de aller fleste er det en positiv ting å få studentpakken. På den måten får vi også snakket med studentene om temaer som er viktig, og gjøre det hele til en fin opplevelse.

Tilbudsguiden

AVIS

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
www.abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

BOOKHANDEL

Adlibris
Lesing for deg

SJEKK PRISENE!

TILBUDSGUIDEN

GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuakvinneklinikk.no

KINO

CINEMATHEK

TIDLØS REISE
ARVEN FRA KOLONIALISMEN
12.-13. SEPTEMBER

Norsk Filminstitutt www.cinemathek.no

KULTUR

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE

10 ÅR I EGET HUS

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i baren. Vår serie UHØRT! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

LEGE

Klamydiatest på 1, 2, 3?

Få 20 % rabatt med koden: **klamma20**

Test meg da!

Maja.no

PADEL

STUDENTRABATT
SPILL PADEL PÅ NORGES RÅESTE PADELSENTER FOR KUN 300KR PÅ DAGTID

Nordic Padel har senter på både Økern og Radvet og til sammen 18 WPT padelbaner, 2 singelbaner og 15 Trackman 4 golf-simulatorer

Ta kontakt med Tom Hauglund på thomas@nordic.no for mer info og booking

LES MER PÅ: WWW.NORDICPADEL.NO
INSTAGRAM: NORDIC.PADEL

NORDIC PADEL

TANNLEGE

studenterlunden tannlegesenter

50 % på første undersøkelse med to røntgenbilder og lett rens.

20 % rabatt på vanlig tannbehandling*

Les om Oslo kommunes støtteordningen for unge voksne 21-24 år på vår hjemmeside.

Timebestilling på www.studenterlunden.no eller tlf. 22337531

Adresse Stortingsgaten 12, 0161 Oslo

PALESTINSK STEIN MØTER ISRAELSKE KULER: Død og sorg i Nablus

Pannebånd og M-16: En palestinsk kriger til stede ved Nadas begravelse.

I juli preget Israel-Palestina-konflikten nyhetsbildet. Særlig på Vestbredden nådde den kokepunktet og mange unge palestinere mistet livet. Universitas har snakket med familiene til noen av de avdøde.

Israel-Palestina-konflikten

tekst Dyeke Undertun Aarhus
foto Dyeke Undertun Aarhus

Gatene i Al-Ein-leiren i Nablus, en by på den okkuperte Vestbredden, er nok en dag fylt med sterkt bevæpnede menn. Leiren ble etablert etter den israelsk-arabiske krigen i 1948.

En bære dukker opp fra en sidegate. På båren ligger en kropp dekket av et stort palestinsk flagg. Båren bæres over den åpne plassen og inn en smal gate, hvor leirens gravplass er. Toget ledes av sortkledde menn i finlandshette. De bærer på M16-våpen og bilder av den avdøde.

Et skarpt smell høres, så et til. Gevær-munninger peker vannrett ut mot gaten, noen opp i luften. På bakken kravler barn rundt og samler inn patronene, nesten som barn i Norge plukker opp russekort etter russefester.

Israelere, hunder, palestinere

Begravelsen er den fjerde på to dager i Nablus. Denne morgenen ble 24 år gamle

Mohammed Abd al-Hakim Nada skutt og drept av israelske militære, også kjent som Israel Defense Forces (IDF).

– Det er noe som kalles dyrevelferd og rettigheter for dyr i Europa. Hvor er våre rettigheter?, spør faren til Nada.

Han mottar kondolanser ved gravplassen. Det er tydelig at Nada var godt likt. Faren løfter hendene over hodet.

– Her er israelerne, sier han, og senker hendene litt.

– Under dem er dyr, hunder, og her er vi, sier han mens han lar hendene falle ned i fanget.

Senere går vi ned til familiens hus. Menn og kvinner separeres ofte under omstendigheter som begravelser. Moren forteller at Nada bodde i gamlebyen, men at han kom innom før morgenbønnen, Fajr, for å si hei.

– Når han ikke jobbet eller var i moskeen, kom han til oss, spiste med oss og tilbrakte tid med brødrene sine, sier hun.

Improviseret lek

Dager før Nada ble drept, ble en mann med navn Badr al-Masri (19) drept i Askar, en annen leir nær Nablus.

Al-Masri fullførte sin tawjihi i 2022, den

palestinske uteksamineringen som tilsvarende videregående i Norge. Han ønsket å bli kokk.

Før sin død jobbet al-Masri i en restaurant i nabolaget Balata i Nablus. Området er kjent for Josefs grav, et hellig monument for jøder.

I disse områdene på Vestbredden tar også barn til gatene for å leke med det de finner. Samtidig kaster de ofte stein for å provosere

som ifølge nyhetsbyrået AP var en israelsk politisjef. Unge samlet seg i gatene og kastet stein på soldatene. I en video filmet av en annen på stedet, kan 19-årige Badr al-Masri ses løpe i motsatt retning i det to skudd treffer ham. Ett skudd i beinet og ett i ryggen. Universitas har sett videoen.

Al-Masri skal ha blitt kalt en terrorist av IDF etter han ble skutt, før de dro fra stedet.

– Han var ikke involvert i politikk, han ønsket ikke å krige og var kun til stede for å provosere med stein sammen med andre unge fra området, sier moren til al-Masri når Universitas besøker familien.

Sammen med moren sitter andre familie-medlemmer. Blant dem er den tre år gamle nevøen til al-Masri.

Universitas spør faren til treåringen om han er redd for at det samme skal skje sønnen hans.

– Selvfølgelig, men barn vil ikke høre. Til og med å sitte i huset kan få oss drept.

Til og med å sitte i huset kan få oss drept

Faren til al-Masri

IDF, dersom deres soldater er til stede.

Sloss med stein

Dagen al-Masri var på jobb like ved monumentet, kom militære eskorter med det

En livslang drøm

Moren til al-Masri sitter på sofaen med telefonen i hånden og scroller gjennom TikTok-videoer av al-Masri. Han og vennene var svært aktive på appen, som han også

Steinkasting: En ung gutt kaster stein på en del av «antiterrorgjerdet» eller apartheid-muren.

Gravsted: Mohammed Nadas grav hvor han ble begravet kun timer tidligere.

Blodig bære: Båren Nada ble båret i til gravstedet.

brukte for å se videoer av steder han ville besøke. Kusinen til al-Masri forteller at han var i Jerusalem to uker tidligere.

Al-Aqsa-moskeen i Jerusalem er veldig hellig for mange muslimer, og å be i den var en livslang drøm for al-Masri. Nå får han aldri se den igjen.

I 2002 startet Israel byggingen av en mur for å hindre selvmordsbombe adgang til landet. Muren er nå over 600 km lang og ligger langs de palestinske områdene. Muren og grensekontrollene gjør at noen palestinere, som al-Masri, har vanskeligheter med å besøke blant annet Jerusalem.

En uke etter at al-Masri ble skutt, skulle broren gifte seg. Moren kommer ut i stuen med en helt ny dress. Al-Masri hadde nettopp kjøpt dressen for å ha samme som sin tre år gamle nevø. Nå er bryllupet avlyst inntil videre.

– Det ødela gleden i familien, sier broren til al-Masri om bortgangen.

Oppbevart i fryser

Drapene på Nada (23) og al-Masri (19) er langt fra de eneste drapene som har skjedd i år. Ifølge UN News er over 200 palestinere og over 30 israelere drept per 21. august i år. Dette er det høyeste tallet siden 2005.

Vi begynner å bli vant med begravelser nå

Moren til al-Masri

Mangel på svar og uklare grunner for angrepene IDF utfører skaper stor utrygghet og forvirring blant palestinere.

I januar i år ble 18 år gamle Karam Ali Salman skutt og drept i en av de ulovlige bostedsområdene på palestinsk jord, ifølge Middle East Eye, et

online nyhetsbyrå.

– Han ble oppbevart i en fryseboks i to måneder, sier moren til Salman, Hala, til Universitas. Hvorfor han ble skutt og hvorfor det tok to måneder før de fikk kroppen får de ikke fått svar på. De har heller ikke fått avklart hvorfor israelske myndigheter oppbevarte han i en fryseboks.

Familien beskriver Salman som en kjær og smart gutt. Han ble uteksaminert sommeren 2022 med et resultat på 92 prosent, og hadde begynt å studere for å bli lege.

Rundt to måneder etter han ble drept, kom kroppen hans på døren til familien. Nedfrost, og med et dusin skudd.

– Ett av dem hadde vært nok til å ta livet av ham, sier moren.

Hun sier samtidig at dette er det nærmeste de har kommet et svar på hva som skjedde den natten.

Tilbake i al-Ein leir i Nablus har menneskene begynt å forlate gravplassen etter Nadas begravelse.

– Vi begynner å bli vant med be-

KLIMA/ FEATURE

klimaredaktør:	Armann Kippersund
Armannkipper@gmail.com	414 95 167
featuredaktør:	Dagny Mathilde Mohn
Dagny.mohn@gmail.com	468 54 623

Soppens **gale** verden

Sommerens ekstremvær byr på en sopp-sesong av de sjeldne. Universitas drar på sopptur for å undersøke den økende trenden som har ført Oslo til skogs.

Gull i grønne skoger: Traktkantarellen er nok ikke like mye verdt som gull, men den er likevel regnet å være blant de aller beste matsoppene.

Sopp

tekst **Armann Kippersund** og **Freyja Eikrem Ims**
foto **Tobias Schildmann Mandt**

– Hold det hemmelig! utbryter Mette Alstad (34), etter at en fremmed rådfører seg om hvor man finner perfekt soppterreng. Hun splitter en gul trompetsopp i to og viser lærelystne som har samlet seg rundt henne hvordan man kan se på fargen at soppen ikke er sin kjente bror, traktkantarellen. Begge er ettertraktet matsopp, og det er flere som er på jakt for tiden.

Ved foten av Oslos grønne utflukt, Sognsvann, har folk strømmet til for å feire soppens og friluftslivets dag. Arrangementet bugner av tilbud, men er spesielt tung i det pedagogiske hjørnet. Det er nemlig ikke til å stikke under furu at soppkunnskapene i befolkningen generelt er mangelfulle.

Ved Sopp- og nyttevekstforbundets bord står Mette og beskriver kjennetegn på forskjellige fungus. Alt fra markante ulikheter mellom svamper og skiver, til det mer subtile skillet på skiver og ribber. Men hva fikk Mette til å ringe barnevakta for å stå her i dag og preike om skogbunnens fungus?

– Det sammenfaller med så mange av de andre interessene jeg har. Friluft, alenetid

og matlaging, sier hun.

Da landet stengte ned, var det nettopp disse tre tingene folk brukte tid på.

– Under pandemien innså flere at naturen hadde en hel masse tilbud. Man innså at man kunne, ja, spise det meste, forteller hun.

– Som å møte nye mennesker

Sanketrenden virker altså som å ha eksplodert, og stadig flere tar turen ut og sanker det som vokser - helt gratis. I år er dessuten tilfanget av sopp og andre nyttevekster kolossalt.

– «Hans» brakte med seg en *spike* i soppomfanget. Du kan ribbe et sted, for så å komme tilbake dagen etter og ta en omgang til, sier Mette entusiastisk, før hun fortsetter:

– Ikke at det var bra med ekstremvær, men det er stilig hvordan naturen responderer så forskjellig på værforholdene.

Hun beskriver mestringsfølelsen man får ved å bli en soppunker på toppnivå:

– Å bli god på sopp er som å møte nye mennesker. Du blir mer og mer vant med ansiktene, sier Mette.

Ønsker man å stige i gradene, er det likevel ikke hvor som helst en bør øve.

– Ikke gå til Marka. Alle drar dit! Det er ikke snakk om mer enn en liten kjøretur ut av Oslo, og du finner nesten helt urørt natur, formaner hun.

Ikke at det var bra med ekstremvær, men det er stilig hvordan naturen responderer på værforholdene

Mette Alstad (34)

Sopp er topp

For å oppsøke soppen i sitt rette habitat, tar vi turen lenger ut. Nok natur til å føle seg nordmann, nærme nok banen til å føle seg trygg. Her møter Universitas en person som er over gjennomsnittet investert:

– Jeg er veldig ofte på sopptur, og har fylt opp hele fryseren med sopp. Samboeren

min blir litt oppgitt når jeg spør om han vil bli med og plukke mer, sier Amina mens hun ler lurt.

Amina Baker Shubar (34) ble uteksaminert fra Khio i fjor med en master innen kunst og det offentlige rom.

– Man tenker kanskje ikke på det, men nå er vi jo i det offentlige rom. Altså skogen, sier Amina og ser seg rundt.

Som forskningsbasert kunstner mener hun at det som kobler sopp og kreativitet, er det mystiske. Soppens usynlige nettverk som herjer under bakken, er spennende.

– Sopp er overalt og veldig universelt. Men ja, det er den mystiske delen som drar meg til sopp.

Vi følger stien langs Sognsvann innover, men får høre at Amina ikke er så gira på å plukke sopp i dette området av flere grunner.

– Her spretter det plutselig frem nakne mennesker som skriker, sier Amina og ser seg kjapt over skulderen.

Helt på bærtur

Vi drodler litt rundt hvorvidt de nakne menneskene kanskje tar del i Sognsvanns andre kjente attraksjon, «cruising». En god gammel tradisjon som byr på tilfeldig sex

Soppsakkyndig: Amina Baker Shubar (34) har tatt eksamen for å bli soppsakkyndig. Rådene hennes kan du trygt stole på.

Her spretter det plutselig frem nakne mennesker som skriker

Amina Baker Shubar (34)

Jeg fant, jeg fant: Flere av skogens sopper er det lett å forveksle. Både Artsorakelet og Soppkontroll er apper som kan hjelpe deg med å identifisere soppen man finner i skogen før den møter stekepanna.

mellom menn, tar gjerne plass ute i byens grønne lunger på nattetid. Mens vi trasker innover, tar det ikke lang tid før Universitas' fotograf finner dagens første bytte – sopp altså:

– Ikke ta på den, den er giftig, advarer Amina når hun ser soppen som fotografen holder stolt i neven.

Amina har tatt soppsakkyndighetskurs og har et godt øye for hvilke typer sopp som kan spises og hvilke som burde unngås. Mesteparten av Sognsvann-soppen er allerede plukket. Men blåbær finnes, og mens vi hiver innpå, mimrer Amina tilbake til sin absolutt beste sopptur.

– Det var ikke i Oslo, men jeg tror jeg og venninnen min endte opp med 30 kilo traktkantarell, sier hun. Øynene stråler av «soppsalig» lykke.

Med blå fingre fortsetter soppfølget lenger innover i skogen, helt til hovedveien ikke lenger er å se.

– Se, her er traktkantarell!, utbryter Amina og peker på en soppklase med gule stilker.

24 karat sopp?

Amina synes absolutt at traktkantarell er et funn, samtidig har hun plukket så mye sopp at det er de sjeldne soppene som er mest

innbydende.

– Før plukket jeg masse traktkantarell og var fornøyd med det. Men nå er jeg mer opptatt av sjelden sopp, og det at skogen har veldig mye å by på.

Turen fortsetter med et drivende jag etter slike sjeldne skatter. Den utsendte journalisten snubler etter Amina, helt til vi møter på vårt neste offer.

– Hulriske. Plukker du den opp, ser du at den har en hul stilk, forteller Amina mens hun peker på den brune soppen.

– Og der er en slørsopp, sier Amina og peker ned i bakken, før hun legger til at den heller ikke er spiselig.

Fotografen finner enda en sopp og plukker den opp.

– Ikke spiselig, fastslår Amina etter kun et øyekast.

Kremlenes rike

I Norges skoger finnes det rundt 2000 spiselige matsopper, blant annet 60–70 ulike kremler. På turen finner vi et par av dem.

– Se, her er en kremle. Det ser ut som en rød giftkremle. Ingen kremler er dødelige, så du kan alltid plukke dem, informerer hun.

Amina holder den røde soppen opp mot

lyset, før hun tar av en liten bit og legger den på tungen.

–Æsj, den var bitter. Da skal man ikke spise den. Jo mildere en kremle er, jo bedre.

Blant kremlene Amina nevner, mener hun vinrød kremle, nøttekremle eller grønnkremle er de beste.

Men soppfølget finner kun traktkantarell og blåbær. Etter drøye to timer på tur har Universitas' utsendte fylt bunnen av en H&M-papirpose med traktkantarell. Mens Amina insisterer på at vi kunne funnet langt mer om vi hadde dratt inn i Nordmarka, er Universitas' utsendte lykkelige over fangsten, og det til prisen av gratis.

Soppglede

Tilbake til arrangementet svinger Ida Marie Meyer Erichsen (27) bak en av Soppkontrollens bord. Hun serverer stekt kantarell, matriske, nøttekremle og et utall andre sopper som kjæresten hennes har svisja i en svær wok like bak.

– Opplever du at flere studenter opplever soppglede?

– Det virker som om mange opplever naturen som viktigere nå. Det er typisk sånn at når studiehverdagen begynner, så ønsker alle seg et småbruk og et «enkler» liv, svarer Ida Marie.

Selv tilbringer hun studietiden i Khios sfære, og er ikke fjern for soppens antropologiske og symbolske rolle. Sopp er nemlig overalt, ifølge henne.

– Jeg jobbet faktisk med en kunstutstilling som sentrerte seg rundt sopp. Men ikke sånn sopp, sier Ida Marie og peker ned på gastrobakken fylt til randen med matsopp, før hun fortsetter:

– Vi får jo sopp overalt, på neglene og.. ja.

– Underlivssopp?

– Ja, svarer hun kontant.

Hun mener det fascinerende ved soppen er nærheten til mennesket.

– Jeg tror at dramatiske klimaendringer og generell usikkerhet får oss til å søke mer innover og mot det nære, sier hun.

Med dette i mente er det Ida Marie proklamerer sin fungus-spådom for årene fremover:

– Det kommer til å ta helt av!

DEBATT

idé- og debattredaktør:
tora.vassnes@gmail.comTora Vassnes
901 98 567

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

10 gode grunner til å bo i Agder

For å trekke flere studenter til Sørlandet fører Universitetet i Agder desperate rekrutteringskampanjer, hvor de gir unge lovende «10 gode grunner til å studere i Agder». Halvor Nyhus Hagen svarer på dette i studentavisen Unikum ved å gi de nye studentene syv grunner

til hvorfor de ikke skal studere i Agder. Dårlig ventilasjon i studentboligene, for få plasser i lesesalene, alt for dyre studentbaguetter er noen av grunnene – i tillegg til 530 andre som han ikke får plass til å skrive. Personlig tror jeg problemet er Agder.

Gratis bind til flinke piker

NTNU i Trondheim har kjempet om kvinners gunst i mange år. NTNU satset i fjor på Youtube-serien «Jævlig flink» for å rekruttere flere kvinner til teknologiutdanninger. I Under Dusken denne uken skriver Kamilla Elene Samuelson og Ellinor Lindstrøm at 77 prosent av kvinner som stude-

rer på NTNU kommer til å ha en ubehagelig opplevelse med mensen i løpet av sin tid på campus i Trondheim. NTNU bør bistå med gratis tamponger til blødende studenter, skriver de. Kanskje bør NTNU vrake kjønns-poengordningen, legge ned Youtube-kanalen og satse på gratis bind i stedet?

Ukas tvitringer:

who @skolert

Mine kvinnelige kollegaer lurer på hvordan jeg får så «luscious» hår. Svaret er blå kamel

Til alle HF-gutter som leser dette, det gjelder ikke deg.

the real Henry Trondheim @klovnenbonzo

altså på min ungdomsskole vant Frp skolevalget med sannn 30% fordi de lovt å sette ned aldersgrensa på snus, så idk folkens

Vet hva jeg skal stemme hvis det blir pol på Blindern.

Kosepromp @kosepromp

De hater å se en hvit gutt gønne på

Subtweet om Ola Svenneby?

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Høyre skylder velgerne en plan

FOTO: MATHIAS MALMGREN

Boligpolitikk

Kaveh Kawousi, student, lærer og 3. kandidat Oslo SV, **Luka Dyrnes**, student og 5. kandidat Oslo SV og **Sarah Safavifard**, student og 5. kandidat Oslo SV

Årets studiestart ble for nye Oslostudenter et brutalt møte med leiemarkedet. 1. august betalte mange studenter sin første husleie tilsvarende hele beløpet de får utbetalt månedlig av Lånekassen. Det finnes ingen gode grunner til at leiemarkedet skal være så ute av kontroll.

For oss som er unge i Oslo kan byens boligmarked virke som en naturkraft som alltid har vært vill og ukontrollerbar, men dette er langt ifra sannheten. Det er høyrepolitikk som har ført oss hit, og høyresiden har i år gått til valg på den samme politikken som skapte det urettferdige boligmarkedet vi har i Oslo: De vil deregulere et marked som allerede er ute av kontroll. Dersom høyresidens boligpolitikk nå blir satt i verk, vil dette forsterke krisen vi som er fastlåst i leiemarkedet opplever.

Løsninga på boligkrisa er egentlig ikke så komplisert: Vi må slutte å se på bolig som et spekulasjonsobjekt, og begynne å se på bolig som et hjem.

For det første må det bygges flere studentboliger. Tomtemangel har vært det største hinderet for studentboligbygging i Oslo, og derfor har det rødgrønne byrådet samarbeidet med SiO ved å stille opp med kommunale tomter. Høyre går på sin side inn for et stortilt salg av kommunale tomter, samtidig som de har lovt å bygge 10 000 studentboliger på fire år. Dette henger ikke på greip. Til sammenligning finnes det 9000 studentboliger i Oslo i dag, og det bygges omtrent 3000 boliger totalt i Oslo i året. Vi har gjennom hele valgkampen etterlyst konkrete svar på hvor de lovt studentboligene skal bygges, hvordan de skal finansieres, og hvordan de skal bygges på så kort tid. Nå som Høyre har fått tillit, krever vi at de presenterer sin plan. Det skylder de velgerne.

For det andre må det tas grep om det private leiemarkedet. SV vil ha et «drittleilighetsombud»: en tilsynsordning som skal motvirke utnyttelse av leietakere. I tillegg må det tas tak i at mange boliger i dag står tomme. For samtidig som flere og flere kjø-

per hytte i Oslo, står studenter uten tak over hodet. Dette krever at tiltak som boplikt vurderes.

For det tredje må høyresiden videreutvikle arbeidet det rødgrønne byrådet har gjort med å etablere en tredje boligsektor i Oslo. En tredje boligsektor, med boligmodeller som langtidsleie og leie-til-eie, vil være til gunst for oss som i dag ikke har råd eller mulighet til å kjøpe oss bolig. Nå risikerer vi at høyresiden skroter boligmodeller som ville gitt oss utenfor boligmarkedet trygghet og forutsigbarhet, og på sikt gitt oss en reell mulighet for å kjøpe egen bolig om vi ønsker det.

Nå er det opp til høyresiden om vi skal fortsette å la boligmarkedet spinne enda mer ut av kontroll

I dag må vi være villige til å ofre både økonomi og komfort for å studere i Oslo. Fortsetter det slik risikerer vi at Oslo blir en by hvor bare de med aller best råd har mulighet til å bo, jobbe og studere, mens vi som har vokst opp her blir presset ut. Nei, det er ikke en menneskerett å bo i Oslo, men det skal være mulig for flere enn de aller rikeste. Ellers vil byen tappes for mangfold.

Boligmarkedet bør ikke være skreddersydd for de få som har råd til å tjene enda mer på å eie bolig. Boligmarkedet bør være bygget for at alle skal kunne ha et trygt og godt hjem, uansett om man eier eller leier. Nå er det opp til høyresiden om vi skal fortsette å la boligmarkedet spinne enda mer ut av kontroll, eller om vi skal tørre å prøve nye grep for en rettferdig boligpolitikk.

debatt@universitas.no

Jeg vil ikke, men jeg må stemme FRP

Aktiv dødshjelp

Timian Tøstie, student ved Westerdals

Nok et valg, nok en gang må jeg stemme Frp. Jeg blir skuffet av partiprogrammene til nesten alle partier hvert eneste valg. Dere skjønner, jeg har egentlig bare én hjertesak, og det er aktiv dødshjelp. Helt siden bestemoren min fikk lymfekreft og måtte benytte seg av passiv dødshjelp, har jeg vært en forkjemper for aktiv dødshjelp. Når man benytter seg

av passiv dødshjelp, må man både sulte og tørste i hjel. Det er helt umenneskelig!

Den siste uken måtte jeg se min dehydrerte, neddopa bestemor sulte. Det var en uverdigg avslutning for henne, for oss og for de ansatte. Det er ingen som vil se et menneske slik. Spesielt en du er glad i. Hvis man er i så mye smerter, og du har så kort tid igjen, la nå stakkarene få dra ut ledninga sjæl. Vi viser mer respekt til påkjørte rådyr enn til et menneske som folk er glad i.

Derfor stemmer jeg Frp.

debatt@universitas.no

Vi viser mer respekt til påkjørte rådyr enn til et menneske som folk er glad i

Utvid skjenketiden, ellers drar jeg til Europa

Uteliv

Ingeborg Lorange, student ved Universitetet i Oslo

Jeg er i det store og det hele fornøyd med hvordan vi i Norge har organisert samfunnet vårt. Det finnes imidlertid ett punkt hvor lovverket virkelig ikke klarer å imøtegå mine interesser: utelivet.

Jeg, i likhet med haugevis med andre nordmenn, er helt avhengig av å rase fra meg i helgene for å være i stand til å takle den bunnløse meningsløsheten som den ubrutte syklusen av arbeidsuker ellers hensetter meg i. JA, jeg kan være ute til tre. JA, mange av Oslos klubber og barer spiller høyst dansbar musikk. Men for de av oss med noe høyere stamina når det kommer

til fest og moro, finnes det per i dag ingen (lovlige) alternativer.

Med mindre man reiser til utlandet. For jeg reiser altså heller til Ayia Napa og sitter som sild i tønne i en frokostsal i 41 grader og hører

Jeg mener samfunnet har mye å tjene på utvidet skjenketid

på akustiske covere av Avicii og ser på briter og svensker spise bacon med henda enn å ligge hjemme i egen seng så lenge det betyr at jeg får danse til klubbversjoner av vestlige popsanger så

lenge jeg bare vil.

Jeg ser meg nødt til å dra til Berlin, til klubber som Kitkat og Berghain, hvor folk henger nakne i reimer fra taket og både gir og mottar oralsex til dundrende techno-musikk. Her får man i det minste holde på kontinuerlig fra torsdag til søndag.

Åpenbart er ingen av alternativene ønskelige for den gjengse nordmann. Myndighetene skylder på økt vold som følge av utvidet skjenketid. Men hvor er det egentlig overvekten av voldshendelsene oppstår? I taxikø.

Jeg mener samfunnet har mye å tjene på utvidet skjenketid. Dermed kan folk heller ta bussen hjem på morgenkvisten, og kanskje like viktig: Vi unngår at folk tyr til den laveste formen for sosial omgang, nachspielet.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Adrian Misfjord

Tøff valgveke: Forslag til nattmat observert på Grønland.

Ukas sitat:

Om dette berre er hans «morn'a, Jens»-augneblink, skal eg gi han den altså

Talsperson i Grønn Ungdom Tobias Oftedal Stokkeland om Unge Høyre-leder Ola Svennebys Greta Thunberg-kommentar i et intervju med NRK.

MORNINGBEAT:

– Vi snur klub

på hodet

På morgenrave kan du danse morgentimene vekk, klin edru og med glitter på kinnene. Fenomenet har eksistert i hovedstaden siden 2016, men har først nå tatt av.

Morgenrave: Her får Oslos morgenfugler danset fra seg før de må videre på jobb og skole.

Hva er MorningBeat?

- + Kreativt samfunn basert i Oslo, opprettet i 2016
- + Arrangerer rusfrie opplevelser
- + Som et vanlig rave, med DJ og dansing
- + Varer fra 7-9
- + Inspirert av andre morgenraves som arrangeres verden over
- + Avholdes hver uke
- + Hvert arrangement avsluttes med yoga
- + MorningBeat finnes i Oslo, Kristiansand, Tromsø, København og Moskva

temaord

tekst Maria Anna Beatrice Christiansen
fotot Sara Aarøen Lien

Oslo Streetfoods matboder er lukket, og det er som å være ute en lørdagskveld. Den elektroniske musikken dunder, folk har glitter i ansiktet og gir hverandre klemmer. Det er lysshow, laser og røykmaskin. Men klokken er syv en tirsdag morgen.

– Det er nok mange som ikke har lyst til å ruse seg, så derfor snur vi klubbkulturen på hodet.

Det sier daglig leder for MorningBeat Øyunn Iversen til Universitas. Vi møter henne på en av de nå ukentlige morgenravene til MorningBeat.

Målet er at mennesker skal forstå at de ikke trenger en øl for å gå på dansegulvet

Øyunn Iversen, daglig leder for MorningBeat

Trenger ikke øl på dansegulvet

Mens morgenmenneskene på dagens rave slår seg løs på dansegulvet, gir Iversen et innblikk i hvorfor hun så et behov for å opprette et slikt tilbud.

– Et av målene med MorningBeat er at mennesker skal forstå at de ikke trenger en øl for å gå på dansegulvet.

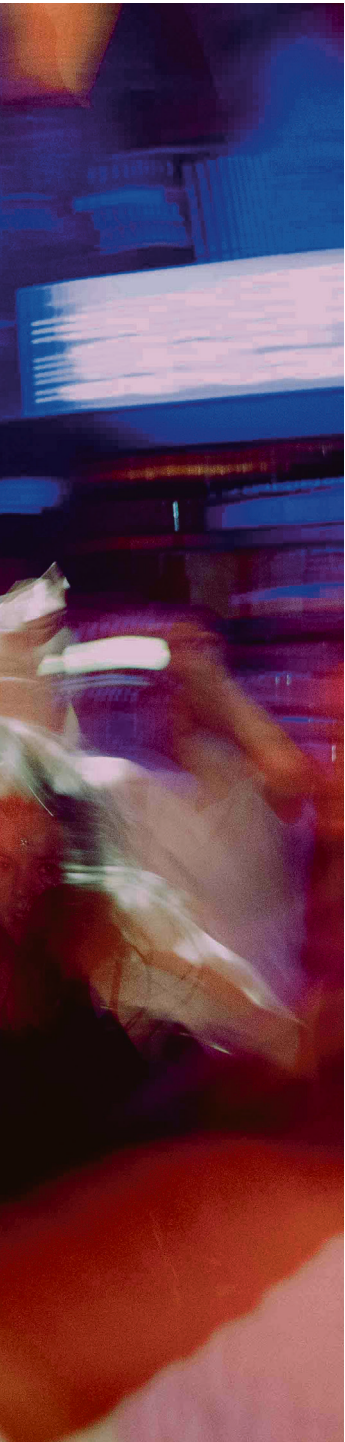
Iversen mener at den eneste forskjellen på MorningBeat og en vanlig rave er at de kjører rusfritt.

– Det er samme musikken og de samme folkene, like mye lysshow og laser.

På morgenraven er det DJ, glitterstasjon og technomusikk. Men istedenfor at det florerer med ulovlige rusmidler mellom dansegulvets fire vegger, blir det servert kaffe, juice og smoothie. Det hele startet som et kreativt samfunn blant en liten gruppe venner med et ønske om å ha rusfrie opplevelser.

Så eksploderte interessen, og Iversen opplevde at det kunne komme opptil 500 deltakere på det meste. Iversen forteller at det ikke alltid er fullt så mange, men at det vanligvis

obkulturen

Puls: Danseløver trenger også avslapning. Her avsluttes dansingen med en yogatime.

kommer rundt 150 mennesker på de ukentlige ravene.

– Her kommer det alle mulige slags folk. Mennesker som skal på kontoret og skifter til dress etterpå, folk som prøver å få inn 10.000 skritt, tidligere rusavhengige, gamle ravere og hippier. Vanligvis deltar også babyer med øreklokker, såkalte «rave babies».

Arrangementet varer fra klokken syv til ni om morgenen. Den siste halvtimen på denne tirsdagens arrangement, er det mange dansende folk i lokalet. Ute på gaten har morgenlyset begynt å herje fritt, mens inne i lokalet til Oslo Streetfood er alt lys stengt ute. Det eneste lyset kommer fra lyskasterne i taket som reflekteres i deltakernes neontights.

Magisk moro for morgenfugler

– Dette er tiende gang jeg er her. Jeg elsker å danse på morgenen, og det skaper magisk stemning å danse med andre så tidlig, sier 28 år gamle Lisa Uittenbogert.

I likhet med de andre deltakerne har hun danset edru i to timer. Hun drar på morgenraven omtrent to ganger i måneden.

– Det var noen venner av meg som sa at jeg burde dra hit siden jeg elsker å danse. Jeg er ikke en kvelds- eller nattperson, så dette gir en veldig fin start på dagen.

Selv om hun er en morgenfugl, så mener hun det verste med arrangementet er hvor tidlig man må stå opp. Denne tirsdagen stod hun opp klokken seks, men hun hadde egentlig intensjon om å stå opp enda tidligere.

– Det beste er alle folkene som er her. Jeg pleier å dra på vanlig rave. Det er en ganske stor forskjell, men jeg elsker stemningen her.

Glitter på universitetet

Etter klokken ni er dansetimene over. Da overtar yogamattene dansegulvet. Med fokus på pusteteknikker og

tøying får danseløvene en mulighet til å senke pulsen og tøye ut etter danseøkten. Men ikke alle som møter opp til morgenrave deltar på yogaen. Student Oda Lobo (26) er en av dem som forlater lokalet etter at strobelyset skrur av.

– Det er første gang jeg er her. Det ga meg en veldig god start på dagen, så det var skikkelig deilig.

Lobo tar en master i «Theory in Practice of Human Rights» ved Universitetet i Oslo (UiO). Hun ble inspirert av venninnen til å være med på arrangementet.

– Jeg møtte henne rett etter hun hadde vært her, og da

Det er fantastisk å danse på morgenen. Det blir en veldig fin start på dagen

Lisa Uittenbogert, 28

syns jeg hun hadde så sykt god energi.

Lobo forteller at det var vanskelig å stå opp så tidlig og vite at hun skulle inn i en «sånn her type stemning».

– Jeg var litt stiv i starten, men det beste var da jeg hadde kommet litt inn i det.

Rave er ikke noe hun vanligvis drar på, men setter pris på å kunne slippe seg litt løs. Et av høydepunktene var også glitterstasjonen.

– Nå skal jeg videre på universitetet. Jeg er litt i tvil om jeg skal gå med glitter på skolen, men jeg tror jeg har litt mer energi, og det er deilig, sier Lobo med et glimt i øyet.

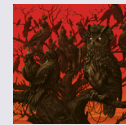
universitas@universitas.no

anmelderredaktør: **Mathias Basma Moen**
mathiasmoen@live.no 412 56 125

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Mathias Basma Moen, anmelderredaktør

Klossmajor – Papp og Papir
Klossmajor kaster, ikke overraskende, «glass i papp og papir» – skjønt de utvilsomt «treffer» med denne låta.**Bendik Brønne – Numbers Game**
En upretensjøs og fengende poplåt. Intet mer, intet mindre.**Eir – Med ulik avstand ser vi samme sol**
Eterisk, drømmende og vakker.**Kvelertak – Likvoke**
«Likvoke» har alt du måtte ønske deg av metal: murrende gitarriks, bekmørk bass, hissige trommer og en halvt skrikende, infernalsk vokal.

Bok:

Når alt rakner

I Andrea Nicolaisen Bruns dypt eksistensielle debutroman syder ubehaget ut av boksidene, og på finurlig vis stilles selve det menneskelige til veggs.

ANDREA NICOLAISEN BRUN

Verden er tegnet med skjelvende hånd

Verden er tegnet med skjelvende håndForfatter: Andre Nicolaisen Brun
Forlag: Oktober
Sjanger: Roman

Hvilket ansvar har psykologen når pasienten begår selvmord?

I *Verden er tegnet med skjelvende hånd* utgjør dette spørsmålet startpunktet.

Psykologen Paulas pasient – den knapt 20 år gamle Adrian – har nylig tatt livet sitt. Likevel prøver hun å leve som normalt, og drar derfor til familiens avsidesliggende fjellhytte, for å være alene på rypejakt. Samtidig blir det fort klart at ting ikke lenger er slik de pleier være.

Maskiner som meg

Fjellandskapet boken utspiller seg mesteparten av tiden i, er goldt, brutalt, men også vakkert, bebodd av kun noen få vesener: Paula, einstøingen Ada, noen ville dyr (fremfor alt rovfuglene), samt en en stor, durende og mystisk maskin Paula føler seg merkelig tiltrukket av.

Dette landskapets frigjørende opprinnelighet fremstilles som en kontrast til den nærliggende bygda, som er klam, fremmedgjørende og forvirrende, bosatt av tvilsomme og sjelelig korrumperte typer.

Handlingen er ikke lett å gjengi kortfat-

tet, men så er den heller ikke det viktigste: Boka er først og fremst stemningsdrevet, hvor hovedpersonens stadig minkende grep om verden baner vei for en rekke spørsmål av både samfunnsmessig og eksistensiell betydning.

Ubehaget i kulturen

Paulas rolle som psykolog utgjør en betydelig del av bokas samfunnskritikk. Ved at Adrian stadig vender tilbake til tankene hennes, viskes også grensene dem i mellom ut. Han var pasient, hun var behandler, men hennes skyld, sorg og savn er ikke av profesjonell art. Den er heller dypt medmenneskelig: Et menneske har valgt å avslutte livet, hva mer kunne blitt gjort?

«Hun visste at Adrian var død. Det vil si, 'pasienten' var død. Jeg, terapeuten, lot til å håndtere saken, etter forholdene, godt», står det eksempelvis et sted.

På denne måten rettes søkelyset på forholdet terapeut/pasient som noe tilstivnet og innrammet, hvilket igjen legger hindringer for genuine menneskemøter. I forlengelsen av dette rettes også en kritikk mot hvordan vi som samfunn gjerne outsourcer det vonde og mørke til disse samme terapeutene.

Alt i alt gis vi dermed en ubehagelig påminnelse om at også smerten er en fundamental del av menneskelivet.

Viljen til makt

Den uhemmede livssmerten, og i forlengelsen av denne selvmordet, legger også

grunnlaget for bokens mest eksistensielt dyptlodgende sider.

For mantraet om at «Alt vil leve» gjentas til stadighet i boken. Blomsten som snur seg mot solen, fluen som vrir seg i edderkoppens silketråder, fisken som gisper etter luft: Alle vil de leve – kun mennesket kan si nei til livet.

Denne fremstillingen av mennesket som et paradoksalt naturvesen gir grunnbunn for overordnede spørsmål om hva *det menneskelige* består i. Her er den mystiske maskinens – og især Paulas forunderlige tiltrekning til denne – interessant, da den retter søkelyset mot forholdet mellom det menneskelige og det maskinelle, og i utvidet forstand også mot det maskinelt menneskelige.

Høyst vellykket

Nicolaisen Brun har definitivt skrevet en avansert bok, som godt kunne vært mer underholdende.

Det er likefullt en imponerende debut, hvor sentrale eksistensielle spørsmål stilles på en kløktig og original måte. Også språket er godt, spekket med vakre naturskildringer og en formålstjenlig klamhet. Ubegaghet syder ut av boksidene, side om side med fjellviddernes hardføre skjønnhet.

Kort oppsummert er *Verden er tegnet med skjelvende hånd* en ambisiøs og interessant bok, et uomtvistelig positivt tilskudd til norsk samtids litteratur.

Ulrik Alver Solli
meldelser@universitas.no

Teater:

Viktig om det vanskelige

FOTO: LARS OPSTAD

RasistenHvor: Oslo Nye Teater
Siste spille dato: 21. september
Av: Even Torgan, Tine Skjold og Tani Dibasey
Med: Tani Dibasey, Jonas Hoff Oftebro, Natalie Bjerke Roland, m.fl.

Teatertruppen Antiteateret er kjent for å utfordre sjangeren. Nå har de fått låne Oslo Nye Teaters lokaler, hvor de loser publikum gjennom bygget i en produksjon der publikum selv blir en del av stykket.

Som regel spiller Antiteateret på tematikker som er vanskelige å gå inn i. Denne gangen er det rasisme. Stykket er gjennomgående meta, og det hele starter med at skuespillerne er en del av en teateroppsettning om rasisme som er under produksjon.

Antiteateret gjør rasisme så ubehagelig som mulig i *Rasisten* – en forestilling du risikerer å bli kastet ut av.

Publikum er også en del av det kunstneriske teamet.

Den første delen av stykket viser frem konflikter og berøringsangst når en hvit regissør (Jonas Hoff Oftebro) skal forme stykket. Hovedrolleinnhaver Noa (Tani Dibasey) prøver gjentatte ganger å komme med innspill fra eget perspektiv – fra en som faktisk opplever og lever i de rasistiske strukturene i samfunnet.

Den gjennomgående kritikken fra Noa er at scenene blir for vage. De viser frem det problematiske, men ikke sterkt nok. Rasisme må fremstilles så ubehagelig og fælt som det i virkeligheten er, mener Dibaseys karakter.

Allerede i starten har Antiteateret dermed lagt opp til at stykket skal bli ubehagelig. Fallhøyden er dermed stor, og det blir desto mer imponerende når *Rasisten* klarer å levere på løftene sine.

Rasisten har dessverre også sine svakheter. Enkelte scener blir litt for langvarige, og det tar for mye tid når publikum loses mellom de ulike lokasjonene. Tani Dibasey mister innimellom troverdighet i de roliger scenene. Til gjengjeld er han fantastisk sterk når dramatikken drar seg til.

Mot slutten av stykket er Dibasey glimrende, i det som må være svært krevende scener å spille. Jonas Hoff Oftebro leverer gjennomgående troverdig i rollen som selverklært antirasist som ikke ser bjelken i sitt eget øye. Mohammed Aden Eli må også trekkes frem for sitt naturlige skuespill, til tross for å ha en liten rolle.

Det er rett før publikum skal videre inn i hovedsalen på Oslo Nye Teater at det virkelig spisser seg til. «Jeg hater denne delen», hører vi Noa si. Men det føles like mye som at det er skuespiller Tani Dibasey som sier det som seg selv.

På dette tidspunktet har publikum vent seg til å være en del av stykket. Vi har besvart ja/nei-spørsmål ved å rekke opp hånda eller ikke, og noen har måttet forklare svarene de har avgitt i håndsopprekninger. Nå kommer det siste dilemmaet. Rekk opp hånda hvis du er enig i at «Vi er alle en del av problemet».

De få som ikke rekker opp hånda må først svare på hvorfor. Så kommer sjokket: De må forlate teateret før siste scene. Brutalt, hardt, ubehagelig. Samtidig føles det helt nødvendig. Det gir også stykket ny karakter hver kveld. På premieren nekter en kvinne å gå.

Publikum blir sittende i intens spenning og ubehag, mens Noa nekter å la kvinnen bli. Noen publikummere kaster seg inn i diskusjonen for å støtte Noa. Det er imponerende at Dibasey klarer å stå i situasjonen mens han konfronterer kvinnen som ufrivillig er blitt en viktig del av stykket.

I siste scene får vi som får lov å bli med videre bevitne grusom rasisme i form av brutal vold, som gjør at det virkelig setter seg i kroppen.

Dermed har Antiteateret fått til det jeg opplever som deres prosjekt med dette stykket. De fleste «vet» hva rasisme er, at det er en del av samfunnet vårt og at det grusomt. Men for å faktisk få gjort noe med et problem, må man føle på det. De av oss som er hvite kan aldri vite hvordan det er å oppleve rasisme. Men Antiteateret gjør sitt beste for å la oss alle føle fysisk på ubehagelighetene.

Du har aldri sett teater på denne måten før, og neppe så ubehagelig. Derfor er *Rasisten* noe av det viktigste du kan få med deg denne høsten.

Sofie Kristine Flydal
meldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Spis det med egg

Hvem: Alle Hva: Karrisild Hvorfor: Mmmm

Jeg bor for tiden hjemme hos foreldrene mine, og er med det velsignet med et kjøleskap som inneholder flere ting enn bare servelat, bringebær syltetøy og en maltraktert tube baconost. Jeg har et svært metallurgisk overflødigshorn stående midt i stua som jeg bare kan forsyne meg av, med et multiplum av matvarer jeg nesten hadde glemt fantes. Her om dagen hadde mamma kjøpt karrisild. Og det er faen meg digg, det. Det er noe med den lett kremede, sylrlige sausen med et bitt av snedige krydder fra østen

som bare funker. Spesielt til egg. Bløtkokt egg med karrisild. Fy faen! Her om dagen spiste jeg brødskive med Østavind-ost, Siliana-salami og cherrytomater til frokost, og det var så digg at jeg nesten begynte å gråte. Noen ganger har vi sykt digg juice også, for eksempel med pære og bringebær. Shoutout til mamma, ass.

Peder Nyeggen, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Hvitvare-skrekkfilm

Hvem: Sveklinger Hva: Ubegrunnet frykt Hvorfor: Livet blir bedre om du gir faen

En reddhars liv er et vanskelig liv. Inneklemte i det allerede trange soverommet mitt står det en varmtvannstank. En gang fikk jeg høre at slike tanker har noe trykk-greier i seg, så når varmtvannstanken spredte en høylytt, pipende alarm forrige uke, bråvekket det mine små grå. Markerte alarmen hviteva-reindustriens Hiroshima? Jeg er verken rørlegger eller bombeekspert, så jeg benyttet meg av det nest beste: pappatelefonen. «Har du sjekka sikringsskapet?» «Har du prøvd å skru den av og på?» «Når var

sist du sjekka deg for vitaminmangel?». Med en mann i femtiårene sine beroligende ord ble alarmen skrudd av, uten at jeg helt vet hvordan. Kanskje var det stikken kontakten jeg kvinnen meg opp til å plugge i, eller den lengre diskusjonen om D-vitamin. Uansett fylles ikke lenger mine mareritt av spøkelses, seriemordere og støvsugere. De er erstattet med en varmtvannstank som tikker mot katastrofe.

Vanja Krøvel, journalist i Universitas

Film:

Kristen Exit

FOTO: NORSK FILM DISTRIBUSJON

Perleporten

Regi: Jonas Matzow Gulbrandsen
Med: Morten Løge, Miriam Pedersen m.fl.
Sjanger: Komedi/drama

Den kontroversielle filmen *Perleporten* kunne vært høstens skarpeste satire, men er omtrent like morsom som en time på søndagsskolen.

Kritikken begynte å hagle mot den nye norske filmen *Perleporten* allerede før traileren ble sluppet. Påståtte likheter mellom filmens spillavhengige og sexkjøpende hovedperson og den sørlandske Blivakker.no-gründeren Einar Øgrey Brandsdal har nemlig fått oppmerksomhet. Flere sørlandske lokalpolitikere har anklaget filmskaper Jonas Matzow Gulbrandsen for mobbing.

Perleportens hovedperson Trond (Morten Løge) forsøker få ta sitt eget liv når han mister jobben på grunn av spillelagskap. Nær-døden

opplevelsen gir Trond en religiøs vekkelse, og når han våkner, har både den hellige ånd og gründerånden kommet over ham. Trond etablerer et nettauksjonsselskap og tjener seg raskt rik. Av god kristen nestekjærlighet oppretter han også en Facebook-side som sprer falske nyheter om Kristiansands tiggere.

Parallellene til Brandsdal har blitt påpekt av blant annet Brandsdals bror: I likhet med Trond i *Perleporten*, har Brandsdal snakket offentlig om sin kristne tro, startet en suksessrik netthandel samt en Facebook-side kritisert for å spre falske nyheter.

Perleporten har alle elementene som kunne gjort filmen til høstens morsomste komedie og skarpeste satire: En spinnvill historie inspirert av virkelige hendelser, et konservativt lokalmiljø og skildringer av feilslått fremmedfrykt. Dette er åpentbart en komisk historie, så hvorfor er det så langt mellom hver gang jeg ler?

Perleporten sliter med et misforhold mellom form og innhold. Filmen klarer aldri helt å utnytte det komiske potensialet i historien, og for mye av underholdningsverdien ligger i spekulasjonene rundt filmens inspirasjonskilde. Filmens første halvdel er lyssatt som en lavbudsjett-krimserie og har lydsporet til en thriller, men er like spennende som en aftenbønn.

Noen *Exit*-aktige montasjer som viser omfang av Tronds spillelagskap, og scenene hvor han runker og kjøper sex, faller mellom to stoler: Har regissør Jonas Matzow Gulbrandsen ønsket å vekke publikums sympati, gjøre

Trond til latter, eller begge deler? Å lage en slags kristen *Exit* – skal vi kalle det en *Exodus*? – er uansett ikke helt vellykket. *Exit* gjorde dette bedre, og *Perleporten* kommer ikke så godt ut av sammenligningen.

Filmen tar seg kraftig opp mot slutten. Dette er i stor grad fordi dens tone blir løsere og mindre selvhøytidelig. De unektelig komiske elementene filmen bygger på kommer til sin rett når stemningen blir mer kødden, fargepaletten mindre grå, og tempoet plukkes opp noen hakk.

Regissør Jonas Matzow Gulbrandsen er på sitt sterkeste når han leker seg med filmens form og stil. At Trond får Hitlerjugend-sleik når han begynner å assosiere seg med den ultrakonservative varaordføreren i byen er kanskje overtydelig, men det er useriøse grep som dette som løfter filmen fra melodrama til halvfungerende satire.

Det burde være rom for å drive satire med voksne mennesker som selv har valgt å tre inn i den offentlige debatten. *Perleporten* påstår heller ikke å være mer enn inspirert av virkelige hendelser. At sørlandskjendisen Brandsdals familie og venner selv har skapt oppmerksomhet rundt parallellene til Brandsdal får være deres eget ansvar. *Perleportens* største synd er derfor at den aldri blir morsom nok til å bli god satire, ikke at den er sterk kost for enkelte lokalpolitikere på andre siden av Sørlandsporten.

Anne Løddesøl
meldelser@universitas.no

Trening:

Stress og strekk med SiO

SiO Stressregulering

Når: Tir. 19. september, tir. 26. september
Hvor: Zoom

SiO Helses psykomotoriske fysioterapeuter strekker seg langt for å hjelpe studenter håndtere stresset hverdagen byr på.

Det er tirsdag morgen, og jeg står opp med feil fot. Fra den første tanken landet bak pannen min, hadde stresset klart å trenge seg inn i blodet. Jeg tenker, altså stresser jeg. Hvordan skal man i en slik stivbeint og heseblesende hverdag finne et øyeblikk av indre ro?

Flere tirsdager i september tilbyr psykomotoriske fysioterapeuter i SiO Helse et 30 minutters webinar, med intensjon om å hjelpe deg

med å bli mer bevisst på hvordan du belaster kroppen din i løpet av studiedagen, og med det håndtere det hverdagslige stresset litt bedre.

Etter en rask påmelding noen dager i forveien, blir man tilsendt en link for å få logget seg inn på Zoom-møte. Her var det allerede mange ting som stresset meg. Den største av dem var Zoom selv. Jeg satt klar bak mitt eget skrivebord klokken 14:56 for å logge inn når møtet startet klokken tre sharp. Da jeg skulle trykke på linken, funket den ikke fordi jeg tidligere – av sinne og stress – hadde slettet Zoom fra pc-en min. Etter litt krancling og stressing med skjermen blir jeg plutselig møtt på andre siden av en av SiOs psykomotoriske fysioterapeuter som sitter på en yogaball inne i et helt anonymt Zoom-møterom. Og det var her inne alle mine fordommer og forutinntatte ideer om dette kurset ble most.

Fysioterapeuten på ballen møtte meg med en så stor ro og trygghet at jeg var klar til å høre på alt hun hadde å si, uten å tenke meg om flere ganger. Vi startet med å bevege på ryggen, krumme og svaie, mens vi ble fortalt i en rolig stemme hvordan dette skal hjelpe oss gjennom lange dager på lesesalen. Plutselig skal bena bevegges, og vi lærer at det er viktig med bakkekontakt, og ofte da uten sokker og sko. Så etter at bena er varme skal armene få teste seg og jeg slenger dem rundt, akkurat som jeg blir fortalt.

Jeg står altså på rommet mitt og strekker og tøyer foran en skjerm med en stemme som forteller meg hva jeg skal gjøre. Jeg forventet å sitte stille og skrive ned et par tips, men ikke dette. For å roe ned blir det guidet ansiktsmassasje for å ta vekk bekymringsrynker. «Bra!» roper fysioterapeuten mens jeg tafser meg selv i pannen, for så å bli instruert om å gi meg selv en øremassasje. Jeg tar meg selv i å lure på hvorfor jeg aldri har benyttet meg av dette tilbudet til SiO før.

For di dette lille stressreguleringskurset er ikke det eneste kurset som SiO tilbyr sine studenter. De tilbyr også kurs med navn som *tankevirus* og *sorgweekend* – altså et bredt spekter av ulike ting som kanskje kan hjelpe deg gjennom hverdagen, eller hvertfall gi hverdagen et lite ekstra piff. Problemet er nok bare at de blir litt oversett.

Halvtimen er ferdig, og fysioterapeuten er åpen for individuelle samtaler. Til resten er det takk og farvel, og på gjensyn til neste gang. Jeg sitter igjen med en stor nysgjerrighet over hvem jeg har delt denne opplevelsen med av de andre anonyme deltakerne. Men det får jeg aldri vite, og det er greit. Det var virkelig en god følelse jeg satt igjen med etter å ha opplevd denne lille absurditeten av en aktivitet midt i studiehverdagen.

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 37 & 38

14-16/9 by:Larm

Det er duket for den 26. by:Larm. by:Larm er en musikkfestival som utelukkende har up and coming artister i sin lineup – mange av dem er norske, men den byr også på en god del internasjonale artister. I tillegg holdes det forelesninger, seminarer og debatter på dagtid.

Hvor: Diverse
Når: 14.-16. september
Pris: Festivalpass Student 1390 kr, Ordinær 1940 kr; Dagspass Student 490 kr, Ordinær 790 kr

FOTO: BY:LARM

15/9 Oslo kulturnatt

Endelig er det kulturnatt igjen. Det betyr over 200 gratis-arrangementer på én dag! Det betyr altså en uhorvelig mengde utstillinger – av for eksempel malerkunst, foto og håndverk – det betyr konserter, film, byvandring, historie, dans, diktopplesning, buddhisme, mat, samuraier, badstue, kvelds åpne museer – og så mye mer.

Hvor: I hele byen
Når: Fredag 15. september
Pris: Gratis!

16-17/9 Loppemarked

Hasle skole arrangerer loppemarked. Her finner du blant annet klær, vesker, sko, bøker, vinylplater, sportsutstyr, sykler, verktøy, møbler, kjøkkenutstyr, bilder og antikke ting – kort sagt, det du kan forvente å finne på et loppemarked.

Hvor: Hasle skole
Når: 16.-17. september

9/9-15/10 Høstutstillingen

I perioden 9. september til 15. oktober viser Kunstnernes hus årets høstutstilling. Høstutstillingen er basert på fri innmeldelse fra norske kunstnere, av hvilke en kunstnerjury har valgt ut et knippe av verkene.

Hvor: Kunstnernes hus
Når: 9. september-15. oktober
Pris: Student 100 kr, Ordinær 150 kr (Gratis fredag 15. september)

På sporet av den blå bølgen

I ukas Universitas kan du lese at en blå bølge har skylt over Oslo. Dette hadde gått oss i Ad notam-redaksjonen hus forbi, men vi var svært innstilte på å finne ut av dette underlige bølgefenomenet. Vi begynte med å undersøke Oslos gater for å finne svar.

Men hvor var ødeleggelsen? Ingen tegn til noen «bølge» noe sted. Ikke på Maja, Løkka eller Tøyen. Selv på Sorenga var alt pent og pyntelig. Kanskje litt bæs i vannet, ellers ingenting. Dermed så vi oss nødt til å ta en telefon til meteorologen Satanistisk Fislefoss.

– Heisann. Hva kan du si om den store bølgen som har skylt over Oslo?

– Hø... bølge? Hvilken bølge?

– Ja, du vet den bøl... [et gigantisk PLING runger i telefonen]... hva var det?

–Fyfaen, igjen. Det ser ut til at knappen på dressen min røyk... jeg må nesten legge på...

Når selv ikke Fislefoss kunne gi svar, ante vi ikke hva vi skulle gjøre. Vi begynte å bli febrilske. Til slutt valgte vi å møte opp på kontoret til Universitas. Der møtte vi nyhetsredaktør Vilhelm OOOOOO Bjørgul.

– Hva er denne blå bølgen for no?

OOOOOO Bjørgul stirrer skjeggete og uforståelig på oss et sekund, før han svarer.

– Ja, altså, det har jo vært valg, og så har...

– GJEEEEESP, du, sorry, vi preikast.

Etter lang tids søken, ga vi simpelthen opp. Ikke det minste spor til noen bølge var å finne noe sted. Alt var som før.

Av Basmatiris

Flodhest på flyttefot

I denne ukas utgave av Universitas kan du lese at det ikke alltid er lett å få med kjæledyret sitt når man flytter hjemmefra. Også Vi spør-redaksjonen har flytta hjemmefra, og er litt redd for hva som kan skje med vårt kjære kosedyr dersom han ikke får være med. Vi ringer derfor SiO for å høre om det er plass til en liten flodhest i studentboligen.

(Ring, ring...)

– SiO kundeservice.

– Hei du! Mitt navn er Torgeir Viggo Trondsen og jeg har nettopp søkt SiO-bolig, men lurte litt på dyrehold?

– Det er ikke tillatt i utgangspunktet, nei.

– For du skjønner, jeg har et kjæledyr. Flode heter han, og han er kjempesøt og jeg tror ikke han ville gjort en flue fort redd.

– Nei, men det handler litt om at vi tar hensyn til andre beboere også, så det er ikke det at han ikke er grei. Men det kommer litt an på.

– Han er så søt, stor rund, god, brun...

– Ja, men det har ikke noe med det å gjøre, skjønner du.

– Han elsker å gå i pysjamas.

– Ja...

– Han begynner å bli ganske gammel, så kan hende han dør før jeg flytter inn.

– Uff da...

– Flode sin forrige eier, Trond, fikk lov til å ha ham hjemme.

– Hmm.. mmmh... Ja, assa, det er ikke i utgangspunktet lov. For det første så er det jo avhengig av hva slags bolig du får, fordi hvis du deler med andre så kan du ikke ha det, da må du heller søke på boliger som ikke deler med andre. Men det kommer an på, har du noen årsaker til at du vil ha ham med?

– Ja, assa fordi jeg trenger ham til å hjelpe meg med å huske ting. Huske å puss-pusse tennene.

– Om det er noe spesielt så kan du søke om det, men da må du få bolig først. Men det er ingen garanti for at du kan få det. Det er det

ikke.

– Han lager nesten ikke noe lyd, han bare er veldig glad i å synge.

– Ehh.. Okei? Ja assa. Ehhhehehe. Jeg tenker... Hehe. Vi har ikke det i utgangspunktet.

– Er det fordi folk kan være allergisk?

– Ja, det er på grunn av hygiene og allergier.

– Ja, for jeg har aldri hørt om folk som er allergiske mot flodhester før?

stillhet

– Ehhh... Nei... men det er lik som ikke lov på generell basis da, å ha dyr.

Hvordan vil du vurdere din stilling som barne-TV-utleier?

stillhet

– Vi snallast!

EN GOD INVESTERING: Ukas vin blir servert i en pen flaske, men den starter igjen en diskusjon i redaksjonen om hva en studentvin kan koste. For saftige 186 kroner får du en hvitvin som svir litt i lommeboka, men til gjengjeld er ganske god. Abadia de san campio er en frisk og tørr hvitvin, med en krydret ettersmak som redaksjonen assosierer til blant annet fennikel og umodne stikkelsbær. Det høres ikke digg ut, men jeg kan nesten love at det er det. Dette er nok en liten atlanterhavspanne du ikke vil chugge på fest, men heller ta hjem til svigermor om du skal på rekaften der. Altså en typisk go-to-vin, om du vil imponere litt ekstra. Med hele 12 prosent smeller denne Albarino-druen godt, og smaker helt perfekt rett ut av kjøleskapet.

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Terras Gauda Abadía de San Campio Albarino 2022

Pris: 186 kroner

Land: Rias Baixas, Spania

Alkohol: 12 prosent

Amo Boracco Barring,
vinnanmelder i Universitas

KVISS-CORBIN

1. Enrique Tarrío ble nylig dømt til 22 års fengsel for kongressstormingen, men hva heter den høyreekstremer gruppen han leder?
2. I disse valgdager har selvfølgelig ungdomspartiene også vært aktive, men hvilket av ungdomspartiene har en brosjyre som har skapt rabalder på grunn av en gammel kampsak, legalisering av cannabis?
3. Hva heter derimot reggaeartisten som hadde en hit under samme fane da han ga ut *Legalize It* i 1976?
4. Hvor høy er Galdhøpiggen?
5. Hvor mange meter over havet er derimot Oslos høyeste punkt? Slingringsmonn på 30 meter.
6. I hvilket land fant Nellikrevolusjonen sted i 1974?
7. Hvilke to familier utgjør hovedpartene i Rosekriegen?
8. Nevn minst én av de engelske kongene som figurerer i en tittel i en av William Shakespeares skuespill.
9. Shakespeares kone het det samme som en prominent Hollywoodskuespiller blant annet kjent for *The Dark Knight Rises*, *Les Misérables*, *Interstellar* og *The Devil Wears Prada*, men hva heter disse to kvinnene?
10. Hva slags teknologi ble brukt i filmingen av Wes Andersons *Isle of Dogs*?
11. *Prison Break* var en serie som gikk på TV mellom 2005 og 2017, men hva heter hovedkarakteren?
12. En annen TV-serie som omhandler det brutale amerikanske fengselslivet ble vist på HBO mellom 1997 og 2003 og deler noe av navnet med en amerikansk storfilm fra 1939, men hva heter serien?
13. Hvilken grunnstoff har det kjemiske symbolet K?
14. Hvor mange omdreininger i minuttet er maksimalt for en vanlig vaskemaskin: 600, 1600, 2600 eller 3600?
15. I hvilket årstall inntraff disse hendelsene? Storbritannia avskaffer dødsstraff, Per Borten blir

Norges 25. statsminister, Bee Gees gir ut sitt debutalbum, *The Sound of Music* vinner Oscar for beste film, USA tar i bruk kjemiske våpen i Vietnam, Dr. Dre blir født og Malcolm X blir myrdet.

16. Hva slags produkt er kanari i uttrykket «hummer og kanari»?

17. Kanarifuglen er oppkalt etter Kanariøyene, mens øyene er oppkalt etter arten *canis familiaris*. Hva slags dyr er dette?

18. Kanarifansen er en helt annen art. Hvilken fotballklubb støtter de?

19. Den kanskje mest kontroversielle overgangen under fotballsommerens overgangsvindu tilhørte Mason Greenwood, som ble frikjent for voldtekt og overfall av kjæresten, som han i ettertid har fått et barn med. Til hvilken klubb dro han på lån?

20. Etter en rekke dårlige resultater har Stabæk sparket treneren sin, men hva heter han?

av Gabriel Corbin-Arntzen,
kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

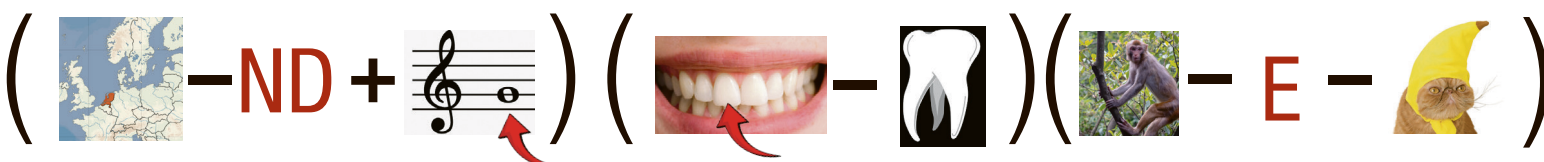
10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Proud Boys 2. Unge Venstre 3. Peter Tosh 4. 2469 meter over havet 5. 630 meter over havet 6. Portugal 7. Lancaster og York 8. Henrik IV, Henrik V, Henrik VI, Johan (John), Richard I og Richard II 9. Anne Hathaway 10. Stop-notionanimasjon 11. Michael Scott 12. Oz 13. Kallum 14. 1600 15. 1965 16. En deservtvin 17. Hund 18. Lillestrøm 19. Getate 20. Lars Bohinen.

Rebus

av Rebus for tog

HINT: Ferdig opptelt. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Folkevalg eller fengsel?» Det klarte BAB, Filip, Elleville Live Brattlie, Marija, Fredrik, Oskar, Mina, Patrick, Anne Lise og Hedda <3